

ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมของ
โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์”

โดย

นายอำนาจ เลิศรุ่งโรจน์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

SATISFACTION OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT IN
BANGMODWITTAYA "SRI SUK WAD JUAN UPATHUM" SCHOOL

By

Amnuay Lerdrungroj

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Master's Report Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Educational Administration

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2006

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้สารนิพนธ์เรื่อง “ ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา ” สีสูกหวาดจนวนอุปถัมภ์ ” เสนอโดย นายอำนาจ เลิศรุ่งโรจน์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่..... เดือนพ.ศ.

ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชวณชม ชินะตั้งกูร

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.วิชนีย์ เซาว์ดำรงค์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชวณชม ชินะตั้งกูร)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์วราภรณ์ สุขสดเขียว)

...../...../.....

K 45252516 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อม / โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์"

อำนวยการ : เลิศรุ่งโรจน์ : ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ : รศ.ดร.ชวนชม ชินะตั้งกูร. 111 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1. ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" 2. ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" เมื่อจำแนกตามนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย 3. ข้อเสนอแนะในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ประกอบด้วย นักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย รวมทั้งสิ้น 346 คน สุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ตามแนวคิดของกรมสามัญศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าเอฟ (F - test) หากพบความแตกต่างใช้เชฟเฟ (Scheffe) เพื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านการบริหารจัดการ และด้านกายภาพ
2. ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ของนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย ไม่มีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน
3. ข้อเสนอแนะในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ได้แก่ ควรวางแผนและจัดตั้งคณะกรรมการในการบริหารงานและจัดการร่วมกัน เปิดโอกาสให้บุคลากรและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นตัดสินใจวางแผนจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมร่วมกัน ควรสร้างวินัย ส่งเสริมความคิด ความรู้สึกโดยคำนึงถึงหลักมนุษยธรรม ควรเน้นความพึงพอใจมากกว่าการใช้คำสั่ง ควบคุมหรือกฎเกณฑ์ที่ยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ ควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรต่างๆในโรงเรียนให้มากขึ้น ควรสนับสนุนด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานของบุคลากรอย่างเหมาะสม ควรมีการประชุมสัมพันธที่เข้มแข็งให้มากขึ้น

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์.....

K 45252516 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORDS : SATISFACTION OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT / BANGMODWITTAYA

“SRI SUK WAD JUAN UPATHUM” SCHOOL

AMNUAY LERDRUNGROJ : SATISFACTION OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT IN
BANGMODWITTAYA “SRI SUK WAD JUAN UPATHUM” SCHOOL. MASTER’S REPORT ADVISOR : ASSOC.
PROF. CHUANCHOM CHINATANGKUL, Ph.D. 111 pp.

The purposes of this study were to find : 1) the satisfaction of the environmental management in Bangmodwittaya “Sri Suk Wad Juan Upathum” School, 2) the differences of satisfaction in the environmental management in Bangmodwittaya “Sri Suk Wad Juan Upathum” School as perceived by students, teachers and networked parents, and 3) the recommendations of environmental management in Bangmodwittaya “Sri Suk Wad Juan Upathum” School. The sample was consisted of the personnel of Bangmodwittaya “Sri Suk Wad Juan Upathum” School, including students, teachers, and networked parents, totalling 348 of them, obtained by stratified random sampling. The instrument employed in the study was a questionnaire concerning the environmental management of Bangmodwittaya “Sri Suk Wad Juan Upathum” School. The statistics applied in data analysis were frequency (f), percentage (%), Mean (\bar{X}), Standard Deviation (S.D.), F-test and content analysis. In case there was any differences, Scheffe’s method was used to test the differences in pairs.

The findings revealed as follows:

1. The satisfaction of the environmental management in Bangmodwittaya “Sri Suk Wad Juan Upathum” School were at a moderate level in overall and each aspect, ranging as follows; the academic aspect, the administrative aspect, and the physical aspect respectively.

2. There was no difference of the satisfaction of the environmental management in Bangmodwittaya “Sri Suk Wad Juan Upathum” School of the students, teacher, and networked parents in overall and as an individual aspect.

3. The recommendations for the environmental management in Bangmodwittaya “Sri Suk Wad Juan Upathum” School were as follows : there should be cooperative planning and setting up a managing committee. The personnel and students should have an opportunity to share their opinions and decision – making is creating atmosphere and managing the environmental. Disciplines in thinking and feeling should be promoted considering humanity principles. Satisfaction should be emphasized rather than instruction. Supervision and regulations should be flexible according to the situations. There should be more personnel relationship promotion in school. Budgets and materials for management of the personnel should be appropriately supported. Finally, there should be more public relations.

Department of Educational Administration, Graduate School, Silpakorn University, Academic Year 2006

Student’s Signature

Master’s Report Advisor’s signature

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ชวณชม ชินะตั้งกูร อาจารย์วรกาญจน์ สุขสดเขียว ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ อาจารย์ ดร.วัชณีย์ เซาว์ดำรงค์ ประธานคณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้กำลังใจ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณคุณอาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ที่กรุณา อบรม สั่งสอน ให้ผู้วิจัยมีความรู้ด้านการบริหารการศึกษและการวิจัย

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้

ขอขอบคุณครู และบุคลากรทุกท่านของโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ข้อคำถามของการวิจัย.....	8
สมมุติฐานการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์.....	13
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	14
ประวัติโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์".....	14
การจัดสิ่งแวดล้้อม.....	17
ความหมายของสิ่งแวดล้้อม.....	17
ความสำคัญของสิ่งแวดล้้อม.....	18
การจัดสิ่งแวดล้้อมในโรงเรียน.....	20
สิ่งแวดล้้อมทางกายภาพ.....	24
สิ่งแวดล้้อมทางวิชาการ.....	25
สิ่งแวดล้้อมทางการบริหารจัดการ.....	26
การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้้อม.....	26

บทที่	หน้า
กรอบในการดำเนินการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม	
ในสถานศึกษา.....	28
หลักเกณฑ์ / หลักการการพัฒนาสภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม	
ในโรงเรียน.....	32
การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
สรุป	41
3 การดำเนินการวิจัย.....	43
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	43
ระเบียบวิธีวิจัย.....	44
แผนแบบการวิจัย.....	44
ประชากร.....	44
กลุ่มตัวอย่าง.....	45
ตัวแปรที่ศึกษา.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การสร้างเครื่องมือ.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
สถิติในการวิเคราะห์.....	48
สรุป.....	49
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	50
ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา	
“สี่สุกหวาดจนอุปถัมภ์”.....	52
ตอนที่ 3 ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	
บางมดวิทยา “สี่สุกหวาดจนอุปถัมภ์” ของนักเรียน ครู และ	
ผู้ปกครองเครือข่าย.....	59

บทที่	หน้า
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการจัดตั้งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุกหवाद จวนอุปถัมภ์".....	62
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
สรุปผลการวิจัย.....	63
การอภิปรายผล.....	65
ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	72
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	72
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	72
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก เอกสารหนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย.....	80
ภาคผนวก ข เอกสารหนังสือขอทดลองเครื่องมือ.....	83
ภาคผนวก ค เอกสารหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	87
ภาคผนวก จ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	96
ประวัติผู้วิจัย.....	99

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	กรอบแผนกลยุทธ์ด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์".....	6
2	แสดงแผนการเรียนในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์".....	16
3	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
4	จำนวนและร้อยละของสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน.....	51
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของความพึงพอใจต่อ การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" โดยภาพรวมและรายด้าน.....	53
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของความพึงพอใจต่อ การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ด้านกายภาพ จำแนกเป็นรายข้อ.....	55
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของความพึงพอใจต่อ การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายข้อ.....	56
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของความพึงพอใจต่อ การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ด้านการบริหารจัดการ จำแนกเป็นรายข้อ.....	58
9	การวิเคราะห์ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครูและผู้ปกครองเครือข่าย.....	60
10	การวิเคราะห์ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ด้านกายภาพ ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครูและผู้ปกครองเครือข่าย.....	60

ตารางที่		หน้า
11	การวิเคราะห์ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหवादจวนอุปถัมภ์" ด้านวิชาการ ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครูและผู้ปกครองเครือข่าย.....	61
12	การวิเคราะห์ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหवादจวนอุปถัมภ์" ด้านการบริหารจัดการ ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครูและผู้ปกครองเครือข่าย.....	61

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 1

บทนำ

ในโลกปัจจุบันความเจริญทางด้านเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ประเทศต่าง ๆ มีการแข่งขันกันเพื่อสร้างประเทศให้มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ มีความมั่นคงและก้าวทันนานาอารยประเทศ และหนึ่งในการแข่งขันก็คือ การพัฒนาการศึกษาโดยเน้นคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พลเมืองของตนมีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพที่ดี และนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาประเทศ จึงมีการปรับปรุงและสร้างกลยุทธ์ใหม่ ๆ ในการพัฒนาการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคม ผู้เรียน ให้มีศักยภาพในการแข่งขัน ดังนั้น ประเทศต่าง ๆ จึงต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยการพัฒนาคุณภาพของคนในชาติให้ก้าวทันโลกยิ่งขึ้น

สำหรับประเทศไทย การพัฒนาคุณภาพการศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมาย ในการพัฒนาคนจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบ แนวทาง กระบวนการ และปัจจัยเกื้อหนุน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกด้านอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องมากขึ้น (กรมสามัญศึกษา 2545 : 3) จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อกระจายอำนาจการศึกษาตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 9 (พ.ศ.2545 - 2549) กรมสามัญศึกษาได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทยไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 - 2549) ได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทยไว้ว่า “การพัฒนาประเทศในระยะต่อไปจำเป็นต้องสร้างสมดุลให้เกิดขึ้นทุกด้าน ทั้งการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจที่ควบคู่กับการพัฒนาสังคมที่เข้มแข็งและสมดุลกับสิ่งแวดล้อม” (กรมสามัญศึกษา 2545 : 43) โดยมีจุดมุ่งหมายหลักที่เน้นให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development) และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544) ให้มีการพัฒนาทุกมิติ และเชื่อมโยงสัมพันธ์อย่างมีดุลยภาพกับทุกด้าน ทั้งการพัฒนาคน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้สูงขึ้น และเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนสืบไป และเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการ

เปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศได้มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป โดยการกำหนดให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพในอนาคต จึงได้จัดปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 5) รัฐบาลจึงได้กำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีจิตสำนึกในการร่วมกันอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม กีฬา ภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์ บำรุงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและสมดุล คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างกลมกลืนและเกื้อกูล มีเมืองและชุมชนน่าอยู่ สภาพแวดล้อมดีและมีระบบผังเมืองที่เหมาะสม

ดังนั้น การจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้พื้นที่ทุกตารางนิ้วในโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ไม่ใช่จำกัดอยู่เฉพาะภายในห้องเรียนเท่านั้น กล่าวคือ ควรรวมถึงบริเวณต่าง ๆ ในโรงเรียน สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวนักเรียน การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนควรมีส่วนในการพัฒนาผู้เรียนด้วย ซึ่งจะทำให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนและถูกต้องสอดคล้องกับแนวทางในการปฏิรูปการเรียนรู้

โดยสรุป สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ดีทั้งในด้านองค์การและด้านกายภาพ เช่น ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอาคาร สนาม สวนหย่อมที่งดงาม ความร่มรื่นของต้นไม้ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของม้านั่ง ม้าหิน ตลอดจนแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคลากรในโรงเรียนและผู้มาเยี่ยมชมเยียน เพราะจะก่อให้เกิดความพึงพอใจภาคภูมิใจ สบายใจ และรู้สึกที่โรงเรียนเป็นเสมือนบ้านของตัวเอง ทำให้เกิดความรัก และหวงแหน อยากมาโรงเรียนเพื่อรับความรู้ ครูก็อยากมาโรงเรียนเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียน บรรยากาศโรงเรียนเสมือนครูที่พูดไม่ได้ แต่มีอิทธิพลในการเสริมสร้างความคิดจิตใจ จินตนาการ และคุณธรรมอันพึงประสงค์ ส่งผลให้การเรียนการสอนและการดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยดี ทำให้นักเรียนมีคุณภาพบรรลุตามจุดประสงค์ของโรงเรียน และทำให้การพัฒนาประชากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำเร็จลุล่วงตามหลักสูตรปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่ง ตามนโยบายปฏิรูปโรงเรียน เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ดังที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ว่า ต้องมีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข มุ่งเน้นการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงและปลูกฝังเรื่องความสะอาด ความมีวินัย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรักสามัคคี รวมทั้งการจัดให้โรงเรียนมีความร่มรื่น มีต้นไม้ แหล่งน้ำ บ่อน้ำ ไร่ฝุ่น ไร่ผลไม้อื่นๆ ซึ่งแนวโน้มนโยบายดังกล่าวมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ไม่ว่าจะจัดในห้องเรียน บริเวณโรงเรียนและรอบๆ โรงเรียน ล้วนเป็นสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยที่ดีงามให้เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียนได้ทั้งสิ้น

นักวิชาการได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและศึกษาถึงอิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครูมานานแล้ว นักวิชาการส่วนหนึ่งมีความเห็นว่า ลักษณะการเรียนรู้และประสิทธิผลการเรียนการสอนมีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีข้อค้นพบหลายประการที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการวัด และศึกษาผลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังที่ จอยเนอร์ (Joiner 1996) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกต้องและเหมาะสม นับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียน เพราะทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่น่าไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมได้สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา

สภาพแวดล้อมของโรงเรียน เป็นสภาวะอันเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน แล้วส่งผลถึงความรู้สึกของบุคคล เป็นสภาพที่ไม่อาจมองเห็นหรือจับต้องได้ แต่เป็นการสะท้อนความรู้สึกของบุคคล เมื่อคนปะทะกับสิ่งแวดล้อมแล้วเกิดความรู้สึกที่ดี เรียกว่า "สภาพแวดล้อมที่ดี" โรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมดีจะทำให้ผู้เรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกิดความรู้สึกพึงพอใจ ภูมิใจ อบอุ่นใจ สบายใจ รู้สึกในความเป็นเจ้าของ อยากมาโรงเรียน ซึ่งมีผู้กล่าวว่า ครูอาจแบ่งเป็น "ครูพูดได้" และ "ครูพูดไม่ได้" ครูพูดได้ เป็นที่รู้จักกันดี ได้รับการยกย่องและยอมรับกันว่ามีค่าอย่างยิ่ง แต่ครูพูดไม่ได้ มักได้รับการกล่าวถึงน้อย สภาพแวดล้อมของโรงเรียนถือเป็นครูที่พูดไม่ได้ ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างความคิด จิตใจและคุณธรรมอันพึงประสงค์ นักวิชาการเชื่อกันว่า หากมีการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้มีความร่มรื่น เรียบง่าย สดชื่น สงบ แจ่มใส มีชีวิตชีวา มีวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับการดูแลรักษาอย่างดี เป็นปัจจุบัน พร้อมให้ครูและผู้เรียนใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ ย่อมทำให้ครูและผู้เรียนได้รับอิทธิพลเป็นคนละเอียดอ่อน จิตใจแจ่มใส รักสวยรักงาม เรียบง่ายและรักษาความร่มรื่นไปด้วย ดังนั้นพฤติกรรมและคุณลักษณะต่างๆ อันพึงประสงค์ตามหลักสูตรที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนส่วนใหญ่ จึง

เป็นผลมาจากการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ต้องพยายามจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อให้เด็กได้พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มความสามารถ

ความสัมพันธ์ทั้งภายในและระหว่างคุณลักษณะทั้งสี่ด้านจะส่งผลทำให้เกิดบรรยากาศขึ้นภายในโรงเรียน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อการควบคุมบรรยากาศของโรงเรียน และทำให้โรงเรียนเกิดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการศึกษาล่าเรียน ซึ่งกรมสามัญ - ศึกษาได้แบ่งสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนออกเป็นสามด้านคือ 1) สิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุทั้งหลาย เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ วัสดุครุภัณฑ์ เป็นต้น 2) สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่ การจัดบรรยากาศทางการเรียนการสอน ทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ อย่างมีชีวิตชีวา และ 3) สิ่งแวดล้อมทางการบริหาร ได้แก่ การดำเนินการต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้ปฏิบัติงานสำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร สิ่งแวดล้อมทั้งสามด้านนับว่ามีความสำคัญต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน เพราะหากโรงเรียนสามารถจัดสิ่งแวดล้อมได้ดี ก็จะนำไปสู่ความพึงพอใจ มีความสุข ความอบอุ่นใจ ความรัก ความผูกพัน ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด

กรมสามัญศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 9 (พ.ศ.2544 - 2549) เป็นการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นแกนนำในการปฏิรูปการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงเต็มตามศักยภาพ และมีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานสากล การปฏิรูปการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเป็นการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน นอกจากการจัดการด้านการเรียนรู้แล้ว การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งและมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องมีปัจจัยเกื้อหนุนอย่างเพียงพอและเหมาะสม ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างสันติสุข และการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 5) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีบทบัญญัติหลายมาตราที่เป็นการวางกรอบและแนวทางในการจัดการพัฒนา การให้ความสำคัญกับการปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องสิ่งแวดล้อมให้กับเยาวชน ได้แก่ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้านและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (มาตรา 7) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม

ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน (มาตรา 23 (2)) ปัจจุบันได้มีการ ปฏิรูปการศึกษาเพื่อกระจายอำนาจด้านการศึกษา แต่ก็พบว่า ในส่วนของคุณภาพการศึกษา ส่วนใหญ่ยังไม่บรรลุเป้าหมายใน “การพัฒนาคน” จำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบ แนวทาง กระบวนการและปัจจัยเกื้อหนุนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกด้าน ตัวอย่างเช่น ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศิลปกรรม โบราณคดี ปัญหาที่รวมตัวกันอยู่ใน กระบวนการทางการพัฒนานั้นเอง โดยมีการเกี่ยวพันกับโครงการต่าง ๆ ซึ่งมักพบเสมอว่า การพัฒนาบางครั้งก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมบางครั้งก็ก่อให้เกิดปัญหาในการ พัฒนา ทั้งนี้เพื่อให้ผลจากการพัฒนาก่อให้เกิดผลดีแก่ชีวิตของประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นภายในกรอบและขอบเขตของความเป็นจริง ซึ่งต้องสอดคล้องกับ สภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม สังคม และอื่น ๆ ที่ประชาชนรับได้และ มีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ 2538 : 17 - 19)

ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรถือโอกาสในการปฏิรูปการศึกษา โดยดำเนินการจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ดี ซึ่ง ประวิทย์ จำปาทอง (2544) ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องความสำคัญของสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนว่า เมื่อเด็กเดินเข้ามาในโรงเรียนแล้ว สิ่งที่เขาจะได้สัมผัสต้องเป็นสิ่งที่ดีงาม หรือเป็นความสดชื่นของแมกไม้ ต้นไม้ ดอกไม้ ไม้ยืนต้นที่ ยิ้มแย้มเบิกบานต้อนรับสายตาเด็ก ๆ ความแจ่มใสที่เกิดขึ้นในจิตใจเด็กเป็นการเริ่มต้นของการให้ การศึกษาที่ดี ถ้าเด็ก ๆ มีอารมณ์ดี ความตั้งใจเรียนย่อมเกิดกับตัวเขาได้ และนับว่าเป็นการ สร้างความเข้าใจที่ดีระหว่างตัวครูกับนักเรียนได้ หรือในสมัยที่โกวิท วรรณพัฒน์ (2537) เป็นอธิบดี กรมสามัญศึกษา ระหว่างปี พ.ศ.2531 - 2535 ได้เน้นการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เรียบร้อยและประหยัด เพื่อให้สิ่งที่ดีทำขึ้นเป็น “ครูที่พูดไม่ได้” ให้แก่เด็ก ๆ เพื่อช่วยหล่อหลอมและปลูกฝังนักเรียนในเรื่องความสะอาด ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สุนทรียภาพ และบรรจง พงษ์ศาสตร์ (2538 : 1) ได้ให้แนวคิดที่ว่า ผู้บริหารควรตระหนักถึงภารกิจที่จะต้องมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมของประเทศชาติ ทั้งนี้ เป็นการเร่งด่วนและในการศึกษาให้ความรู้และปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีความรัก ห่วงแหนสิ่งแวดล้อม ลดละเลิกการทำลายสิ่งแวดล้อม หันมาร่วมแรงร่วมใจกันอนุรักษ์และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ด้วยพลังของเยาวชน ครู - อาจารย์ บุคลากรในโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองในการร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม เพื่อช่วยแก้ปัญหา และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนและประเทศชาติ

โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นอย่างดี จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียนและจัดอันดับความสำคัญก่อนหลัง โดยคำนึงถึงกรอบตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ด้านปัจจัยในมาตรฐานที่ 8 ที่กล่าวว่า "...มีอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง..." และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ด้านกระบวนการมาตรฐานที่ 5 ที่กล่าวว่า "...มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน..." จากนโยบายดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาที่รับผิดชอบด้านงานบริการ ได้ตระหนักในหน้าที่และความจำเป็นในการบริหารจัดการโรงเรียน ให้มีสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีความสุข พึงพอใจและมีความปลอดภัยของนักเรียนเมื่อได้เข้ามาอยู่ในบริเวณโรงเรียน เพื่อให้การบริหารจัดการภายในโรงเรียนเป็นไปตามแนวทางของการบริหารโรงเรียนที่ต้องการปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงได้กำหนดกรอบแผนกลยุทธ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 1

กลยุทธ์ระดับองค์กร	กลยุทธ์ระดับแผนงาน	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	วางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค และสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่นสวยงาม เป็นที่ยอมรับของสังคมโดยความร่วมมือจากชุมชน	มีโครงการปรับปรุงบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ร่มรื่นเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและระบบสาธารณูปโภคที่ดี	อาคารสถานที่และบริเวณโดยรอบมีความสวยงาม ร่มรื่น สะอาด ปลอดภัย

ที่มา : โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์", แผนกลยุทธ์โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ระยะปานกลาง ปีงบประมาณ 2546 - 2550 (กรุงเทพฯ : โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์", 2546), 13 - 15.

ปัญหาของการวิจัย

โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจวนอุปถัมภ์” เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ประเภทสหศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 จากการประเมินตนเองของสถานศึกษา (โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจวนอุปถัมภ์” 2547 : 19 - 27) พบว่า โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจวนอุปถัมภ์” ยังมีปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจากจำนวนนักเรียนในปัจจุบันมีจำนวนมากเกินไป ทำให้จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในด้านการให้บริการและคุณลักษณะของผู้เรียน พบว่า ปัจจัยที่เป็นจุดอ่อน คือ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนยังไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ทำให้ผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนในด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ปัจจัยที่เป็นจุดอ่อน คือ วัสดุอุปกรณ์บางอย่างไม่เพียงพอต่อการใช้งาน บางอย่างที่มีอยู่ไม่ทันสมัย ห้องเรียนไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียน อาคารมีลักษณะของการเชื่อมต่อที่ไม่ดี นักเรียนไม่ได้รับความสะดวกเมื่อมีฝนตก พื้นที่บางแห่งในโรงเรียนยังเป็นจุดลัดตาคน และปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นจุดอ่อน ได้แก่ การวางผังโรงเรียนไม่เหมาะสม ทำให้มีพื้นที่น้อย นักเรียนบางกลุ่มแบ่งเวลาเรียนไม่เหมาะสม สำหรับในด้านสถานที่ พบว่า ควรมีสถานที่ให้จัดกิจกรรมได้เป็นเอกเทศ มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมอยู่ในสภาพให้เกิดการเรียนรู้ได้ทุกเวลา ส่วนในด้านงบประมาณ พบว่า ควรจัดสรรให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ พร้อมนำไปใช้ได้โดยคำนึงถึงคุณภาพอันมีผลต่อการเรียนรู้อย่างยิ่ง นอกจากนี้ จากรายงานดังกล่าวพบว่า นักเรียนมีโอกาสเข้ารับบริการการศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 42.08 และแหล่งชุมชนและสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ได้แก่ สภาพสนามกีฬาที่ลื่น น้ำดื่ม น้ำใช้ไม่เพียงพอ และห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด ก่อให้เกิดปัญหาในการพัฒนาเจตคติ สุขนิสัยและพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน จากปัญหาดังกล่าว ในฐานะผู้วิจัยเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการที่รับผิดชอบโดยตรงในด้านนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการทราบความพึงพอใจ ปัญหา รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อม / โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจวนอุปถัมภ์” ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจวนอุปถัมภ์” อันเป็นการสนองนโยบายตลอดจนเป็นการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าในการรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยส่วนรวม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัยและความสำคัญของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อทราบความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจนอุปถัมภ์”
2. เพื่อทราบความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจนอุปถัมภ์” เมื่อจำแนกตามนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย
3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจนอุปถัมภ์”

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการหาคำตอบของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามสำหรับการวิจัยดังนี้

1. ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจนอุปถัมภ์” อยู่ในระดับใด
2. ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจนอุปถัมภ์” ของนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย แตกต่างกันหรือไม่
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจนอุปถัมภ์” เป็นอย่างไร

สมมุติฐานการวิจัย

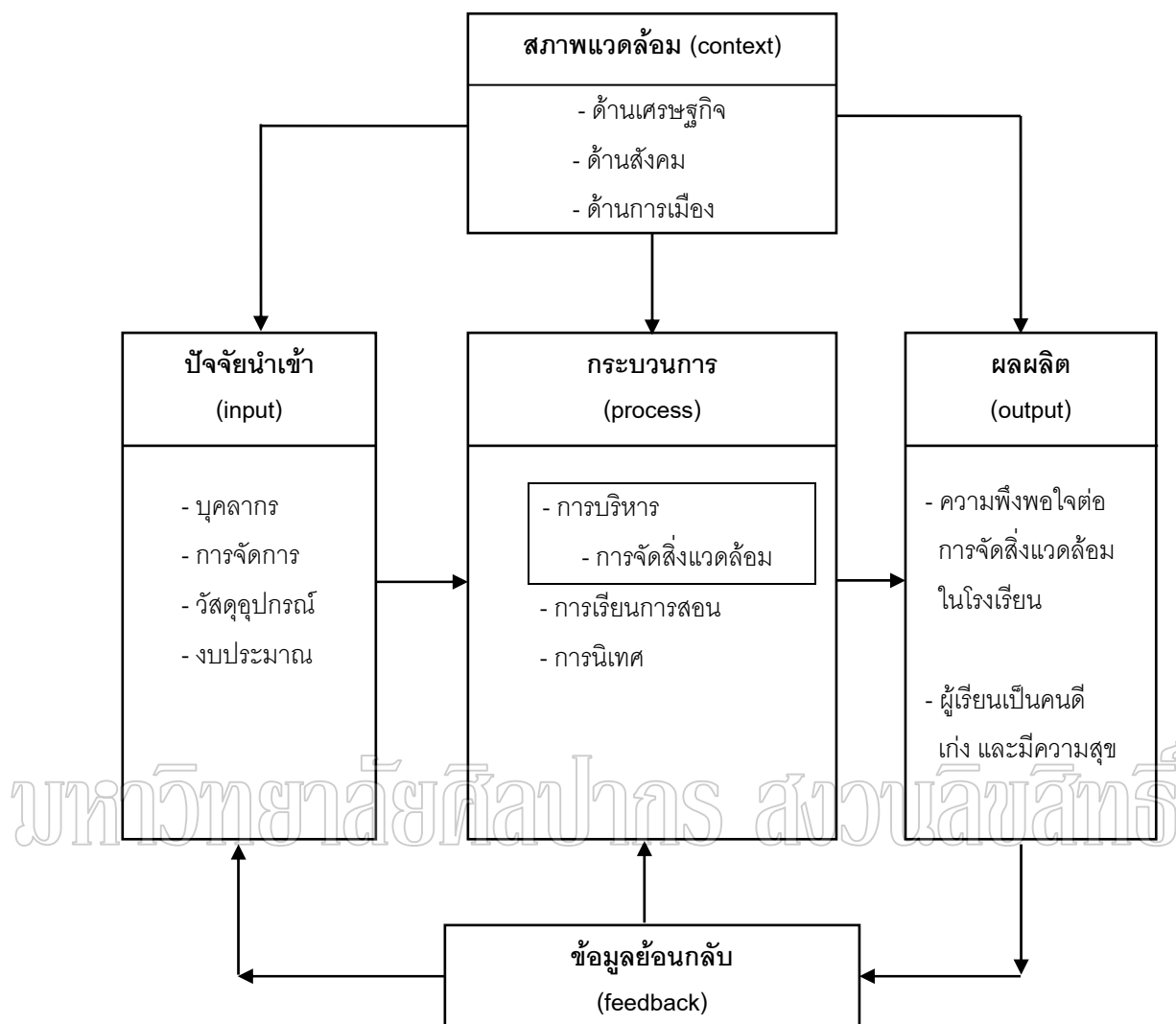
เพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบข้อคำถามของการวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจนอุปถัมภ์” อยู่ในระดับปานกลาง
2. ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจนอุปถัมภ์” ของนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย มีความแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้นำทฤษฎีเชิงระบบมาเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ประกอบด้วย ตัวป้อน (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) ที่มีปฏิสัมพันธ์กับ สภาพแวดล้อม (content) และมีการตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับ (feedback) (Katz & Kahn 1978 : 20) ส่วนตัวป้อนในระบบการศึกษา ได้แก่ บุคลากร การจัดการ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ จะถูกแปรเปลี่ยนโดยกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการบริหาร ซึ่งได้แก่ การจัดการ สิ่งแวดล้อม กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ เพื่อส่งผลให้เกิดความพึงพอใจใน สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข ดังแผนภูมิที่ 1

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์



แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : Daniel Katz and Robert L.Kahn, The Social Psychology of Organization (New York : John Wiley & Sons, 1978), 3 - 4.

: กรมสามัญศึกษา, การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดลอมที่ดีในโรงเรียน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532), 9.

ขอบเขตของการวิจัย

ในด้านการจัดสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษามีแนวคิดต่าง ๆ ดังนี้

บัลเลนไทน์ (Ballantine 1993 : 126) ได้กล่าวถึงรูปแบบของสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลและสัมพันธ์กับระบบโรงเรียนนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลอย่างทันทีทันใด เรียกว่า สภาพแวดล้อมปฐมภูมิ (primary environments) เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญมากต่อการดำรงอยู่ขององค์ประกอบต่างๆ ในโรงเรียน เช่น กลุ่มสังคม การให้งบประมาณสนับสนุน การให้ความยุติธรรม เป็นต้น

2. สภาพแวดล้อมทุติยภูมิ (secondary environments) เป็นสภาพแวดล้อมที่มีความสำคัญน้อยกว่าสภาพแวดล้อมปฐมภูมิ เช่น เพศ อายุ ศาสนา เป็นต้น

สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นปัจจัยทำให้เกิดบรรยากาศต่าง ๆ ขึ้นภายในโรงเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน คุณลักษณะของสภาพแวดล้อมทั้งหมดที่มีอยู่ในอาคารเรียนและในโรงเรียนมีความเกี่ยวข้องกับบรรยากาศของโรงเรียน โอเวน (Owen 1995 : 316) กล่าวว่า สำหรับสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเกิดขึ้นจากคุณลักษณะสำคัญ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านนิเวศวิทยา (ecology) หมายถึง คุณลักษณะทางด้านกายภาพที่มีอยู่ในโรงเรียนและชั้นเรียน เช่น ขนาดของโรงเรียน ขนาดของห้องเรียน อายุ และลักษณะของอาคารเรียน รวมถึงเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในอาคารเรียนและโรงเรียน อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน และการจัดห้องเรียน

2. ด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม (milieu) หมายถึง คุณลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ที่ดำรงอยู่และเกิดขึ้นในโรงเรียน รวมทั้งมีความสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่ในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะของแต่ละบุคคล แรงจูงใจ ความพึงพอใจในงานที่รับผิดชอบ ขวัญและกำลังใจ คุณภาพของหลักสูตร บุคลิกภาพของผู้บริหาร บุคลิกภาพของครู การเปลี่ยนงานของครูและกลุ่มเพื่อน

3. ด้านระบบทางสังคม (social system) คุณลักษณะของระบบการจัดการองค์กร โครงสร้างของการบริหารองค์กร การบริหารโรงเรียน รูปแบบการสื่อสาร การตัดสินใจ และโครงการฝึกอบรม

4. ด้านประเพณีวัฒนธรรม (culture) หมายถึง คุณลักษณะของค่านิยม ความเชื่อ ปทัสฐาน และเจตคติที่มีอยู่ของบุคคลในโรงเรียนหรือองค์กร

ความสัมพันธ์ทั้งภายในและระหว่างคุณลักษณะทั้งสี่ด้าน จะส่งผลทำให้เกิดบรรยากาศขึ้นภายในโรงเรียน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อการควบคุมบรรยากาศของโรงเรียน และทำให้โรงเรียนเกิดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการศึกษาลำเนาเรียน สำหรับกรมสามัญศึกษา (2532 : 9) ได้แบ่งสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนออกเป็นสามด้านคือ 1) สิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุทั้งหลาย เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ วัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นต้น 2) สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่ การจัดบรรยากาศทางการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ อย่างมีชีวิตชีวา และ 3) สิ่งแวดล้อมทางการบริหาร ได้แก่ การดำเนินการต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้ปฏิบัติงานสำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร สิ่งแวดล้อมทั้งสามด้านนับว่ามีความสำคัญต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน เพราะหากโรงเรียนสามารถจัดสิ่งแวดล้อมได้ดีก็จะนำไปสู่ความพึงพอใจ มีความสุข ความอบอุ่นใจ ความรัก ความผูกพัน ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมดังกล่าวมากำหนดเป็นขอบเขตของการวิจัยดังแผนภูมิที่ 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน
1. สิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ 2. สิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ 3. สิ่งแวดล้อมทางการบริหาร

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : กรมสามัญศึกษา, การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน (กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2531), 9.

นิยามศัพท์

1. **ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อม** หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกของนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย ที่มีต่อการดำเนินการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ และสิ่งแวดล้อมทางการบริหาร ที่มีผลกระทบต่อชีวิตมนุษย์ทั้งทางกายและจิตใจ ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ต้องการ และจะไม่เกิดขึ้นหากความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

2. **โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์”** หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วย หลักการ ทฤษฎี แนวคิด และการศึกษาเอกสารผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการศึกษาวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปลัมภ์" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ได้แก่ ประวัติโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปลัมภ์" การจัดสิ่งแวดล้อม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประวัติโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปลัมภ์"

โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปลัมภ์" เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 12/6 หมู่ที่ 3 ถนนพระราม 2 (ธนบุรีปากท่อ) ซอย 28 แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ทั้งหมด 10 ไร่ 2 งาน 52 ตารางวา ก่อตั้งขึ้นจากแรงศรัทธาของชุมชนและความต้องการของกระทรวงศึกษาธิการ กับกรุงเทพมหานคร ที่จะให้กรมสามัญศึกษารับดำเนินการเกี่ยวกับโรงเรียนมัธยมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร โดยเมื่อปีการศึกษา 2517 เจ้าอาวาสวัดสีสุกในขณะนั้นคือ พระครูสุกิจวัณณ (ชิต ปุสโส) ได้ติดต่อนายหวาด แสงบำรุง และนางสาวจวน แดงแสงส่ง เพื่อขอรับบริจาคที่ดิน ให้กับวัดสีสุก และกรมสามัญศึกษาได้ขอเช่าที่ดินดังกล่าวจากกรมการศาสนา เพื่อก่อสร้างโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล ชื่อโรงเรียนวัดสีสุกหวาด - จวนวิทยา การสอนในระยะแรก กรมสามัญศึกษามอบให้นายแดง สุขกุล อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบางประกอกวิทยาคม เป็น ผู้ดำเนินการ และได้จัดส่งครูจากโรงเรียนบางประกอกวิทยาคม มาช่วยอีก 3 ท่าน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศตั้งโรงเรียนเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2518 ลงนามโดยนายก่อ สวัสดิพานิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้น ปีการศึกษา 2518 เริ่มเปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2518 กรมสามัญศึกษาได้แต่งตั้งนายสุชีวิน ไสภณพันธ์ มาดำรงตำแหน่งครูใหญ่ โดยเริ่มมารายงานตัวปฏิบัติราชการ เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2518

ต่อมากรมสามัญศึกษาได้ออกคำสั่งให้นายเกษียร ภูกลาง มารักษาการในตำแหน่งครูใหญ่ และให้นายสุชีวิน โสภณพันธ์ ไปช่วยราชการที่กองการมัธยมศึกษา เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2519 ต่อมาในวันที่ 8 มกราคม 2524 ได้เปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนสี่ลูกหวาดจวนวิทยา เป็นโรงเรียนบางมดวิทยา และในวันที่ 27 กันยายน 2525 ได้เปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนบางมดวิทยา เป็นโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่ลูกหวาดจวนอุปถัมภ์”

โรงเรียนได้ตระหนักในนโยบายการจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ได้พัฒนาอาคารสถานที่และปรับปรุงบรรยากาศสิ่งแวดล้อม พัฒนาบุคลากร งานวิชาการและการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ซึ่งมีความโดดเด่นมาก เมื่อปีการศึกษา 2541 – 2542 มีการปลูกต้นไม้ ปรับภูมิทัศน์โรงเรียนให้มีบรรยากาศเป็นธรรมชาติ ร่มรื่น สวยงาม สดชื่น ด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด จัดสร้างสวนป่า จัดสร้างสวนไม้ดอกไม้ประดับ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจในบรรยากาศแบบสวนป่า จัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ด้วยวัสดุธรรมชาติ สำหรับให้นักเรียนได้ใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้จากธรรมชาติ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับครู – อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครองและผู้มาติดต่อราชการ ตามนโยบายการจัดการเรียนการสอน และครูพูดไม่ได้ของกรมสามัญในยุคนั้น จนได้รับคัดเลือกเป็น 1 ใน 10 โรงเรียนทั่วประเทศของกาสิโนโตรเลียมแห่งประเทศไทย ที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมดีเด่น ประจำปี 2541 และได้รับทุนการศึกษาและเกียรติบัตรในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. เมื่อปี พ.ศ.2541 ได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานที่ถ่ายทำวิดีโอเทปรายการสดใส่วยแข็งแรง ของสำนักงานอนามัยกรุงเทพมหานคร เมื่อปี 2542 ได้รับคัดเลือกเป็นสถานที่บันทึกรายการโทรทัศน์ “แจ้วแห้วสาวใช้มหัศจรรย์” ชุด “สิ่งแวดล้อมของเรา” ตอน “เรารักบางมดวิทยา” เป็นรายการของเด็กที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แพร่ภาพทางช่อง 9 อ.ส.ม.ท. และนายบำรุง จริตงาม ผู้อำนวยการโรงเรียน ได้รับประกาศเกียรติคุณเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมดีเด่น จากกรมสามัญศึกษา ทำให้สถานศึกษาต่าง ๆ หลายแห่งให้ความสนใจและมาศึกษาดูงาน จนเป็นที่ยอมรับของชุมชนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่บริการ และส่งบุตรหลานเข้าเรียนเป็นจำนวนมากเกินกว่าที่โรงเรียนจะสามารถรองรับได้ตลอดมา

ปัจจุบันโรงเรียนมีอาคาร 4 หลัง จำนวน 57 ห้องเรียน อาคารฝึกงาน 1 หลัง 2 ห้อง อาคารเรียนเกษตร 1 หลัง 2 ห้อง หอประชุม-โรงอาหาร 1หลัง หอประชุมเอนกประสงค์ 1 หลัง สนามฟุตบอล สนามบาสเก็ตบอล สนามวอลเลย์บอล สนามเอนกประสงค์ ห้องน้ำห้องส้วมชาย-หญิง จำนวน 4 หลัง มีที่พักผ่อนดูหนังสือที่บริเวณโรงเรียน แพลตนักการภารโรง 1 หลัง

8 ห้อง จำนวนครู 85 คน นักเรียน 2,069 คน ลูกจ้างประจำ 13 คน ลูกจ้างชั่วคราว 11 คน เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีแผนการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 5 แผน และมัธยมศึกษาตอนปลาย 5 แผนการเรียน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงแผนการเรียนในโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุกหวาดจวนอุปถัมภ์”

ระดับ	แผนการเรียน	พื้นฐานอาชีพ
มัธยมศึกษาตอนต้น	1. อังกฤษ – คณิตศาสตร์ 2. อังกฤษ – วิทยาศาสตร์ 3. อังกฤษ – การงานอาชีพ 4. อังกฤษ – ศิลปศึกษา 5. อังกฤษ – ธุรกิจ	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1. คณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์ 2. คณิตศาสตร์ – อังกฤษ 3. ศิลป์ – ทั่วไป 4. ธุรกิจ – คอมพิวเตอร์ 5. อังกฤษ – ธุรกิจ	เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม ศิลปหัตถกรรม

ที่มา : โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุกหวาดจวนอุปถัมภ์”, คู่มือนักเรียนโรงเรียนบางมดวิทยา

“สี่สุกหวาดจวนอุปถัมภ์” (กรุงเทพฯ : โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุกหวาดจวนอุปถัมภ์”, 2545), 13.

เครื่องหมายประจำโรงเรียน

มด หมายถึง ความเพียร พยายาม ความเด็ดเดี่ยว ความกล้าหาญ

คบเพลิง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง

รวมความหมาย หมายถึง ความเพียร ความพยายาม ความเด็ดเดี่ยว

กล้าหาญ ทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองตลอดไป

สีประจำโรงเรียน

สีแดง หมายถึง สัญลักษณ์ของวัดสี่สุก ผู้ก่อตั้งและอุปถัมภ์โรงเรียน

ความหมายในโรงเรียน คือ ความกตัญญูรู้คุณ

สีฟ้า หมายถึง ความสว่างไสว กว้างไกล

สีแสด – ฟ้า หมายถึง ความมัตถัญญ์คุณค้ำจุนให้สดใส ก้าวหน้า หาที่ตกอับ
ไม่ได้

คำขวัญประจำโรงเรียน สติมโต สทา ภาทํิ คนผู้มีสติ มีความเจริญทุกเมื่อ

คติพจน์ของโรงเรียน ปรรณาสารพัตในปฐพี เอาไมตรีแลกได้ตั้งใจจง

ปรัชญาโรงเรียน เรียนดี กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม นำสิ่งแวดล้อม

การจัดสิ่งแวดล้อม

ความหมายของสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันทุกชีวิตและทุกสิ่งทุกอย่างดำรงอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันตามภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก จะได้รับผลกระทบที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งในทางที่ดีและในทางที่ก่อให้เกิดปัญหา และนับวันสิ่งแวดล้อมจะทวีอิทธิพลต่อทุกชีวิตและทุกสิ่งทุกอย่างยิ่งขึ้น ดังมีผู้ให้ความหมาย ดังนี้

ณรงค์ ฌ เชียงใหม่ (2530 : 5) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งแวดล้อม (Environment) มาจากรากศัพท์เคมีภาษาฝรั่งเศสว่า Environ แปลว่า Around ฉะนั้น Environment มีความหมายว่า Totality of Man's Surroundings ทุกสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา ทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งเป็นสสารและพลังงาน ซึ่งอาจได้แก่ ธรรมชาติที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา คือ ดิน น้ำ อากาศ ภูเขา ฯลฯ และสิ่งที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นมา เช่น ถนน บ้าน โรงงานอุตสาหกรรมและสิ่งประดิษฐ์กรรมด้านวัตถุต่าง ๆ

เกษม จันทรแก้ว (2530 : 1) ได้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมไว้ว่า เป็นทุกสิ่งทุกอย่างบนพื้นโลก เป็นทั้งของแข็ง ของเหลว ก๊าซ สารเคมี ต้นไม้ สัตว์ มนุษย์ ดิน หิน แร่ อากาศ วัตถุธาตุ สิ่งก่อสร้าง อาจเป็นสิ่งที่ให้คุณและโทษต่อมนุษย์หรือสิ่งที่มีชีวิตอื่น ๆ เป็นสิ่งซึ่งสามารถสัมผัสได้ด้วยอาการทั้งห้าได้ หรืออาจจะเป็นทรัพย์หรือไม่ใช่ทรัพย์ก็ได้

ประพันธ์ โกยสมบุญ (2532 : 1ข - 4ข) ได้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมไว้ว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเราเป็นได้ทั้งกายภาพ ชีวภาพ และเคมีภาพ สิ่งที่ไม่มองเห็นด้วยตาเปล่าหรือจะกล่าวว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น อีกทั้งอาจเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิตก็ได้ สามารถสัมผัสได้ด้วยกลิ่น เสียง แสง สี และความรู้สึก

วินัย วีระวัฒนานนท์ (2532 : 121) ได้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมศึกษาไว้ว่า สิ่งแวดล้อมศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น และรวมถึงปัจจัย ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อมนุษย์เพื่อมุ่งสร้างพฤติกรรมหรือค่านิยมแก่สังคมใน อันที่จะรักษาหรือปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วิรัช วิรัชวิภาวรรณ (2535 : 14 - 15) ได้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมไว้ว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ทั้งที่เป็น สสารและพลังงานรวมทั้งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นมา

โกศล บุญไชย (2539 : 12) ได้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมศึกษาไว้ว่า เป็น กระบวนการทางการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งที่อยู่โดยรอบ ทั้งที่เป็น ธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและความสัมพันธ์ระหว่างประชากร มลภาวะ ทรัพยากรอนุรักษ์ การคมนาคม เทคโนโลยีการวางแผนเกี่ยวกับเมืองและชนบทกับสิ่งแวดล้อมของมนุษย์

จากความหมายของสิ่งแวดล้อมที่ผู้รู้ได้กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยสรุปว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรา ทั้งทางกายภาพและสังคม ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ที่มี ผลกระทบต่อชีวิตมนุษย์ทั้งทางกายและจิตใจ ซึ่งมีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน

ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

กรมสามัญศึกษา (2531 : 9) ได้กำหนดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา ไว้ 3 ประการที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน คือ 1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 2. สิ่งแวดล้อมทาง วิชาการ 3. สิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ

โกวิท วรรณพัฒน์ (2533 : 33 - 35) เห็นว่า บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน มีส่วนเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ โรงเรียนที่สะอาด ร่มรื่น เรียบง่ายสดชื่น สงบ แจ่มใสมีชีวิตชีวา วัสดุ อาคารสถานที่ซึ่งได้รับการดูแลให้มีความเป็น ปัจจุบันพร้อมที่จะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา ย่อมจะทำให้ครูและนักเรียนได้รับอิทธิพล ทำให้เป็นคนละเอียดอ่อน จิตใจแจ่มใส รักสวยรักงาม รักความสะอาด รักความสงบเรียบร้อย และรักความร่มรื่นไปด้วย ถือว่าเป็นการสร้างคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ตามหลักสูตรจะ เกิดขึ้นในตัวนักเรียนได้เป็นอันมาก และธเนศ ขำเกิด (2533 : 4 - 6) ก็มีความเห็นในลักษณะที่ สอดคล้องกันว่าโรงเรียนซึ่งมีบรรยากาศที่ดี จะทำให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกิด ความรู้สึกพึงพอใจ ภูมิใจ อบอุนใจ สบายใจ รู้สึกในความเป็นเจ้าของและอยากมาโรงเรียน

โรงเรียนที่มีบรรยากาศที่ไม่ดีจะทำให้สมาชิกเกิดความเบื่อหน่าย ห่างเหิน ว้าเหว และไม่ยอมมาโรงเรียน ไม่มีอิทธิพลในการเสริมสร้างความคิด จิตใจและคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ได้

ณรงค์ กาญจนานนท์ (2536 : 25) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมทั้งการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนด้วย ผู้บริหารโรงเรียนที่มุ่งพัฒนาให้นักเรียนเป็นทั้ง “คนเก่งและคนดี” จึงจำเป็นที่จะต้องมุ่งพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเป็นประการสำคัญ ซึ่งนอกจากจะส่งผลต่อตัวนักเรียนแล้วยังมีผลต่อการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนด้วยบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดี จะช่วยกล่อมเกลาคำรู้สึกของบุคคลให้มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน ซึ่งความรู้สึกที่ดีต่อกันจะช่วยสร้างความเข้าใจกัน ลดปัญหาความขัดแย้งในการทำงาน ทำให้การบริหารเกิดความคล่องตัว โรงเรียนจะสามารถพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่วนทองคุณ หงส์พันธ์ (2540 : 14) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีประโยชน์ต่อพัฒนาการของเด็กนักเรียนหลายประการ คือ

1. พัฒนาการทางร่างกาย โรงเรียนที่มีสนามกีฬาและสถานที่พักผ่อนพอเพียง และถูกหลักวิชา จะช่วยพัฒนาสุขภาพอนามัยของเด็กได้เป็นอย่างดี สิ่งแวดล้อมที่ดีไม่มีผลภาวะต่าง ๆ มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีสุขภาพที่ดี มีโภชนาการที่เหมาะสมล้วนแต่มีผลต่อพัฒนาการทางร่างกายของเด็กและขจัดอุบัติเหตุทั้งหลายที่จะเกิดแก่นักเรียนได้
2. พัฒนาการทางสติปัญญา สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ล้วนมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กนักเรียน เพราะสิ่งแวดล้อมเป็นทั้งสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้และเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนสิ่งแวดล้อมที่ดีย่อมมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กนักเรียน เพราะสภาพแวดล้อมที่ดี คือสิ่งจูงใจให้เด็กนักเรียนอยากเรียน
3. พัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจ บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่สวยงาม สะอาด สะดวกสบาย และน่าสนใจ เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาสภาพอารมณ์จิตใจของนักเรียนทั้งสิ้น สภาพแวดล้อมที่ดี มีผลต่อสุขภาพจิตของเด็กนักเรียน และจะนำไปสู่พัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจที่พึงประสงค์ได้พัฒนาการทางด้านสังคม สภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีมีส่วนหล่อหลอมบุคลิกภาพ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กนักเรียน โรงเรียนสะอาด สวยงาม มีระเบียบ เด็กนักเรียนจะถูกหล่อหลอมให้เป็นคนรักสวยรักงาม รักความสะอาด รักความมีระเบียบวินัย สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีบรรยากาศของกัลยาณมิตร มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกัน เสียสละ ร่วมมือ สิ่งเหล่านี้ย่อมสร้างสรรค์ให้เด็กเป็น “คนดีและพลเมืองดี”

โกวิท วรรณพัฒน์ (2537 : 26) เชื่อว่าการทำสภาพแวดล้อมที่ดี เป็นส่วนสำคัญในการจะช่วยเสริมสร้างคนที่ยู่ในสิ่งแวดล้อมนั้นให้เป็นที่ปรารถนาที่มีคุณค่า ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด คุณธรรม และจริยธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ได้ มีผู้กล่าวว่าครูอาจแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ ครูที่พูดได้และครูที่พูดไม่ได้ ครูที่พูดได้เป็นที่รู้จักกันดีและได้รับการยกย่องและยอมรับว่ามีความสำคัญยิ่ง แต่ครูที่พูดไม่ได้มักได้รับการกล่าวถึงน้อย บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนถือว่าเป็นครูที่พูดไม่ได้เชื่อว่าโรงเรียนที่สะอาด ร่มรื่น เรียบง่าย สดชื่นสงบ แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุอาคารสถานที่ได้รับการดูแล มีความเป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งจะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา ย่อมจะทำให้ครูและนักเรียนได้รับอิทธิพลทำให้เป็นคนละเอียดอ่อนจิตใจแจ่มใส รักสวยรักงาม รักความสะอาด ความสงบเรียบง่ายและรักความร่มรื่นไปด้วย ถือว่าเป็นคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ตามหลักสูตรอันจะเกิดขึ้นในตัวนักเรียน โดยครูประเภทพูดไม่ได้นี้เป็นอย่างมาก จึงเป็นการสมควรที่ โรงเรียนจะต้องจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการที่เด็กนักเรียนจะพัฒนาให้เต็มความรู้ความสามารถ

การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

สิ่งสำคัญที่สุดที่จะส่งผลให้เกิดบรรยากาศที่ดีในโรงเรียนคือการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งรายละเอียดการจัดและสร้างสภาพแวดล้อมนั้น เป็นเรื่องของแต่ละโรงเรียนที่จะดำเนินการจัด เนื่องจากมีสภาพแวดล้อมและความจำเป็นที่แตกต่างกัน ประกอบกับนโยบายแนวคิดและดุลยพินิจของบุคลากรในโรงเรียนที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้น แต่ควรอยู่ภายใต้หลักการของ "การร่วมคิด ร่วมทำ" เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้สึที่ดี มีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นสมาชิกที่มีคุณค่า ที่ผู้บริหารและครูควรรำลึกเสมอว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถ และเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่มีความรักความผูกพันและปรารถนาดีต่อโรงเรียน เปิดโอกาสให้เขาได้แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ วางแผนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในโรงเรียนภายใต้การนิเทศแนะนำของผู้บริหารโรงเรียนและครูและยึดแนวของกรมสามัญศึกษา (2539 : 87 - 88) ได้ดำเนินงานโครงการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ปีงบประมาณ 2537 - 2538 ได้จัดให้มีการประชุมชี้แจงผู้บริหารโรงเรียน ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด ผู้ตรวจราชการกรมสามัญศึกษาและบุคลากร ที่เกี่ยวข้องเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เยี่ยมชม ประเมินและติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบพบว่า

1. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้หรือให้ประโยชน์ต่อชุมชน

1.1 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพหลายรูปแบบ รูปแบบที่โรงเรียนจัด คือ สวนหย่อม การประดับตกแต่งภายในตัวอาคาร สวนป่าธรรมชาติ สวนเกษตร สวนหนังสือและสวนสุขภาพ ในปีงบประมาณ 2537 และปีงบประมาณ 2538 สวนหย่อมเป็นรูปแบบที่โรงเรียนจัดมากที่สุด คือ ร้อยละ 90.82 และร้อยละ 90.42 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดที่รายงานการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณ และสวนสุขภาพเป็นรูปแบบที่โรงเรียนจัดน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 28.70 และร้อยละ 33.08 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดที่รายงานในแต่ละปีงบประมาณ

1.2 รูปแบบการใช้สภาพแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียน ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน มีจำนวนรูปแบบที่โรงเรียนใช้ 6 รูปแบบ ในแต่ละรูปแบบมีโรงเรียนใช้มากน้อยต่างกัน ในปีงบประมาณ 2537 และปีงบประมาณ 2538 ดังนี้

รูปแบบที่โรงเรียนใช้มากเป็นลำดับที่ 1 ในปีงบประมาณ 2537 แต่เป็นลำดับที่ 2 ในปีงบประมาณ 2538 คือ ใช้เป็นแหล่งสันตนาการ ออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจ อ่านหนังสือ ทำการบ้าน และเชื่อมต่อการพัฒนาสุขภาพจิตของบุคลากรในโรงเรียน

รูปแบบที่โรงเรียนใช้มากเป็นลำดับที่ 2 ในปีงบประมาณ 2537 แต่เป็นลำดับที่ 1 ในปีงบประมาณ 2538 คือ ใช้เป็นสถานที่ศึกษาค้นคว้า เรียนรู้เกี่ยวกับต้นไม้ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศวิทยา สวนสมุนไพร เรียนรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและปลูกฝังค่านิยมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สำหรับรูปแบบที่โรงเรียนใช้มากเป็นลำดับที่ 3, 4, 5 และ 6 ทั้งปีงบประมาณ 2537 และปีงบประมาณ 2538 นั้น เหมือนกันคือ

ลำดับที่ 3 ใช้เป็นห้องเรียนธรรมชาตินอกอาคาร สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนของนักเรียน จัดกิจกรรมควอดิสระ อยู่ค่ายพักแรม ปฏิบัติธรรม จัดงานปีใหม่

ลำดับที่ 4 ใช้เป็นสถานที่พัฒนา กล่อมเกลานักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ให้มีจิตใจละเอียดอ่อน มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย การทำความเคารพ และการรักษาความสะอาด

ลำดับที่ 5 ใช้เป็นแหล่งฝึกทักษะเบื้องต้นในการเรียนศิลปะ ฝึกปฏิบัติในด้านความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นกลุ่ม และการทำงานอย่างมีระบบ

ลำดับที่ 6 เสนอนโยบายกรมสามัญศึกษาในเรื่องครูที่พูดไม่ได้ นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมไปพัฒนาบ้านตนเอง

1.3 รูปแบบการใช้สภาพแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้หรือให้ประโยชน์แก่ประชาชน มีจำนวนรูปแบบที่โรงเรียนใช้ 6 รูปแบบ และในแต่ละรูปแบบมีโรงเรียนใช้มากน้อยต่างกัน มีรูปแบบที่โรงเรียนใช้มากเป็นลำดับที่ 1, 2 และ 3 ตรงกันทั้งปีงบประมาณ 2537 และปีงบประมาณ 2538 คือ

ลำดับที่ 1 ให้บริการด้านสถานที่แก่ชุมชน สำหรับการจัดประชุมสัมมนา ฝึกอบรม จัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย จัดกีฬา

ลำดับที่ 2 เป็นอุทยานการศึกษา แหล่งเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าของชุมชนด้านต่าง ๆ เช่น งานเกษตร สวนสมุนไพร สวนไม้ดอกไม้ประดับ ต้นไม้ ป่าไม้ การตกแต่งสถานที่อยู่อาศัย การจัดสวน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่อ่านหนังสือยามว่าง บริการข่าวสารสารสนเทศ และประชาสัมพันธ์

ลำดับที่ 3 เป็นสถานที่เปิดหน้าชุดตาของจังหวัด ชุมชน มีความภาคภูมิใจในโรงเรียน นำแนวความคิดแบบอย่างจากโรงเรียนไปเป็นแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมในชุมชนที่อยู่อาศัย สร้างจิตสำนึกแก่ชุมชนในการรักษาสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง

สำหรับการใช้สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียน ให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชนมากเป็นลำดับที่ 4, 5 และ 6 ในปีงบประมาณ 2537 และปีงบประมาณ 2538 มีดังนี้

ลำดับที่ 4 ในปีงบประมาณ 2537 คือการใช้แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและบริการน้ำสำหรับอุปโภคแก่ชุมชน

ลำดับที่ 5 ในปีงบประมาณ 2537 แต่เป็นลำดับที่ 4 ในปีงบประมาณ 2538 คือการใช้เป็นศูนย์รวมสร้างความสัมพันธ์อันดีของประชาชนในชุมชน

ลำดับที่ 6 ในปีงบประมาณ 2537 แต่เป็นลำดับที่ 5 ในปีงบประมาณ 2538 คือการใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมพบกลุ่มนักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

2. การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ

โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการหลายรูปแบบ รูปแบบที่โรงเรียนจัด คือ ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องมุนิพรรคการห้องวิชาศูนย์ข่าวสารและสารสนเทศ ห้องพิพิธภัณฑ์การศึกษา และศูนย์สื่อสารการศึกษา ในปีงบประมาณ 2537 และปีงบประมาณ 2538 ห้องสมุดเป็นรูปแบบที่โรงเรียนจัดมากที่สุด คือ ร้อยละ 90.76 และ

ร้อยละ 91.24 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดที่รายงานการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณรูปแบบที่มีจำนวนโรงเรียนจัดทำในปีงบประมาณ 2538 คือ ห้องพิพิธภัณฑสถานศึกษา ร้อยละ 60.43

3. การจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ

3.1 การจัดทำแผนและดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียน ปีงบประมาณ 2537 มีโรงเรียนจัดทำแผนการดำเนินงานโครงการร้อยละ 82.50 และดำเนินงานตามแผน ร้อยละ 57.08 ของโรงเรียนทั้งหมดที่รายงานผลการดำเนินงาน และในปีงบประมาณ 2538 มีโรงเรียนจัดแผนการดำเนินงานโครงการร้อยละ 86.26 และดำเนินงานตามแผนร้อยละ 67.42 ของโรงเรียนทั้งหมดที่รายงานผลการดำเนินงาน

3.2 ค่าใช้จ่าย โรงเรียนใช้งบประมาณในการจัดบรรยากาศทางกายภาพภายในโรงเรียน ปีงบประมาณ 2537 รวม 153,272,397 บาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 119,185.38 บาทต่อโรงเรียน และในปีงบประมาณ 2538 รวม 64,067,388 บาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 40,911.45 บาทต่อโรงเรียน

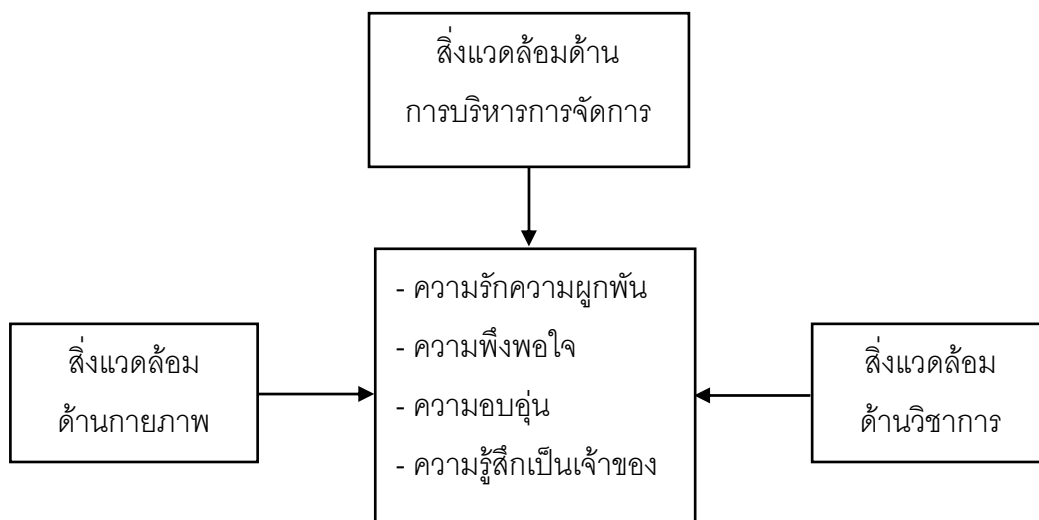
3.3 พื้นที่ที่โรงเรียนใช้จัดบรรยากาศทางกายภาพภายในโรงเรียน ปีงบประมาณ 2537 รวม 20,109,490 ตารางเมตร พื้นที่เฉลี่ย 15,637.24 ตารางเมตรต่อโรงเรียน และในปีงบประมาณ 2538 รวม 14,663,616.20 ตารางเมตร พื้นที่เฉลี่ย 10,043.57 ตารางเมตรต่อโรงเรียน

3.4 ผู้มีส่วนร่วมจัดบรรยากาศทางกายภาพในโรงเรียน ได้แก่ นักเรียน ชุมชน ครู และภารโรง ในปีงบประมาณ 2537 และปีงบประมาณ 2538 จำนวนผู้มีส่วนร่วมจัดบรรยากาศทางกายภาพมากที่สุด คือ นักเรียน ร้อยละ 86.38 และร้อยละ 80.88 ของจำนวนผู้มีส่วนร่วมทั้งหมดในแต่ละปีงบประมาณ น้อยที่สุด คือ ภารโรง ร้อยละ 0.64 และร้อยละ 0.63 ของผู้มีส่วนร่วมทั้งหมดในแต่ละปีงบประมาณ

3.5 แหล่งน้ำโรงเรียนจัดแหล่งน้ำเพื่อการสร้างบรรยากาศทางกายภาพภายในโรงเรียน ในปีงบประมาณ 2537 ร้อยละ 63.37 และปีงบประมาณ 2538 ร้อยละ 81.65 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ที่รายงานผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนในแต่ละปีงบประมาณ

3.6 ความพึงพอใจของโรงเรียนในผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนจัดเป็น 3 ระดับ คือ ความพึงพอใจมาก ปานกลาง และยังต้องพัฒนาต่อไป ในปีงบประมาณ 2537 โรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 49.88 ของโรงเรียนทั้งหมดที่รายงานผลการดำเนินงานมีความพึงพอใจมาก และโรงเรียนส่วนน้อย ร้อยละ 20.49 มีความเห็นว่ายังต้องพัฒนาอีกต่อไป สำหรับปีงบประมาณ 2538 โรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 49.32 มีความพึงพอใจปานกลาง และโรงเรียนส่วนน้อยร้อยละ 19.59 มีความเห็นว่ายังต้องพัฒนาอีกต่อไป และประกาศ

ทิศทางการจัดการศึกษา ว่าด้วยบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนขึ้นซึ่งได้กำหนดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ 3 ประเภท คือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ สิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ตรงกับแนวคิดของ ธเนศ ขำเกิด (2533 : 13) ซึ่งได้จัดแบ่งที่มาของบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมไว้ ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 3



แผนภูมิที่ 3 ความเกี่ยวพันระหว่างสิ่งแวดล้อมทั้ง 3 ประเภท

ที่มา : ธเนศ ขำเกิด, การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน (กรุงเทพฯ : เอกสารฝ่ายนิเทศการบริหาร หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2533), 13.

ซึ่งสิ่งแวดล้อมแต่ละประเภทมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ เป็นบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ค่อนข้างจะมองเห็นเป็นรูปธรรม นับตั้งแต่ก้าวเข้าสู่ประตูโรงเรียนก็สามารถมองเห็นได้ ได้แก่

1. บริเวณโรงเรียน เช่น รั้ว ถนน สนาม ต้นไม้ ดอกไม้ สวนหย่อม ที่พักผ่อนหย่อนใจ สนามกีฬา สถานที่นันทนาการ สาธารณูปโภค สระน้ำ ถังขยะ เป็นต้น
2. อาคารเรียน อาคารประกอบและอาคารอื่น ๆ เช่น อาคารชั่วคราว โรงฝึกงาน โรงอาหาร หอประชุม บ้านพักครู บ้านพักภารโรง ห้องน้ำ ห้องส้วม เป็นต้น
3. ห้องเรียนและห้องประกอบอื่น ๆ เช่น ห้องผู้บริหาร ห้องพักครู ห้องแนะแนว ห้องพยาบาล ห้องทะเบียนวัดผล ห้องโสตทัศนอุปกรณ์ ห้องจริยธรรม ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นต้น

เครื่องใช้วัดที่แสดงถึงการมีสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพที่ดี ได้แก่ การมีสภาพที่ใช้การได้อยู่เสมอ ขนาดของห้องเรียนไม่คับแคบสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สะดวก มีการจัดตกแต่งห้องต่าง ๆ เป็นสัดส่วนสอดคล้องกับการทำกิจกรรมเช่นโรงฝึกงาน โรงอาหาร เป็นต้น บริเวณมีความชุ่มชื้น ถูกสุขลักษณะ ร่มรื่น สะอาด สดชื่น สวยงาม มีความเป็นระเบียบและสะดวก มีการจัดตกแต่งบริเวณโรงเรียนด้วยไม้ดอกไม้ประดับหรือสิ่งอื่น ๆ มีที่เรียนที่พักผ่อน น้ำดื่มน้ำใช้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีแสงสว่างพอเพียงในการใช้ ถนนไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ ที่ทิ้งขยะสะอาดและไม่มียุงก้นเห็บ ท่อน้ำและวางระบายน้ำ สามารถระบายน้ำได้สะดวกไม่อุดตัน

สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ

สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพให้มากที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา สดชื่น แจ่มใส มีความรู้สึกรักโรงเรียน รักครู รักเพื่อน เรียนสนุก สอนสนุก ครูรักเด็ก เด็กรักครูและพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า “อยากมาโรงเรียน” ไม่ให้โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความหวาดกลัว ความหวาดผวา ความวิตกกังวลและการขู่เข็ญ โดยคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมให้เกิดสภาพแวดล้อมดังต่อไปนี้ 1) มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน 2) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น 3) จัดการเรียนการสอนไม่ได้จำกัดอยู่เพียงภายในห้องสี่เหลี่ยมแคบ ๆ 4) จัดกิจกรรมที่หลากหลาย ให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกและเข้าร่วมทุกคนตามความถนัดอย่างต่อเนื่องและเสรี 5) จัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ เช่น นิทรรศการ 6) ให้นักเรียนได้ร่วมคิดร่วมทำกิจกรรมและทำงานเป็นกลุ่ม 7) สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ ครูควรพยายามปรับตัวให้มีมนุษยสัมพันธ์กับนักเรียนทุกคนในทุก ๆ ด้าน

สำหรับกรมวิชาการ (2544 : 4 – 6) ได้กล่าวถึง สิ่งแวดล้อมทางวิชาการว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยตรง บรรยากาศการเรียนที่ดีจะช่วยสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนเต็มความสามารถ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกัน จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น นอกจากนี้ มีผลการวิจัยที่บ่งชี้ว่าบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในบ้าน มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรักความผูกพันระหว่างพ่อ แม่ ลูก จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จเป็นอย่างสูงเช่นกัน ดังนั้น หากจะให้บรรยากาศการเรียนรู้อีกมีความต่อเนื่องเชื่อมโยง

อาจจะต้องมีการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองด้วย เนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาเจตคติ สุขนิสัย และพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุตร

นอกจากนี้ สื่อการสอนวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับบทเรียน สถานที่ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ตลอดจนบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ล้วนมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศให้เกิดความรัก ความพึงพอใจ ความไว้วางใจ ศรัทธา เชื่อมั่นต่อโรงเรียน

สิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ

สิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ได้แก่ ระบบการบริหารการจัดการและการดำเนินการใด ๆ ภายในโรงเรียน ให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรอย่างเป็นระบบ มีการส่งเสริมบุคลากรให้ทำงานร่วมกันในลักษณะต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น การจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน การประชุมเพื่อแก้ปัญหาและหาข้อยุติไปปฏิบัติ จัดระบบการติดตามช่วยเหลือการปฏิบัติงานของบุคลากร มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวกัน มีการยกย่องชมเชยหรือประกาศเกียรติคุณ และเผยแพร่ผลงานดีเด่นของบุคลากร จัดระบบการติดตามช่วยเหลือการปฏิบัติงานของบุคลากร ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความก้าวหน้า และให้บุคลากรได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กัน

การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม

กระบวนการในการดำเนินการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาและมีประสิทธิภาพในการบริหารงานจะต้องอาศัยการวางแผนเป็นหลัก เพราะการวางแผนการปฏิบัติงานจะเป็นหลักประกันได้ว่างานที่กำลังดำเนินอยู่นั้นได้ดำเนินไปอย่างถูกต้องตามหลักการ (ชาติชาย ศักดิ์คำดวง 2541 : 26) ซึ่งกรมสามัญศึกษาได้มีการประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. กรมสามัญศึกษาประสานงานกับกลุ่มบริษัทไวซรอย เพื่อตกลงในหลักการร่วมกัน
2. ร่างโครงการ โดยความเห็นชอบจากกลุ่มบริษัทไวซรอย และเสนอการพิจารณา

อนุมัติ

3. จัดตั้งคณะกรรมการระดับกรม ประกอบด้วยผู้แทนกรมสามัญศึกษา และผู้แทนจากกลุ่มบริษัทไชนารอย โดยมีหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาเป็นประธาน คณะกรรมการและคณะศึกษานิเทศก์ ฝ่ายนิเทศงานศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เป็นฝ่ายเลขานุการ มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามโครงการ

4. คณะกรรมการระดับกรมประชุมและวางแผนดำเนินงานร่วมกัน พร้อมจัดส่งโครงการหลักเกณฑ์การตัดสิน ค่าใช้จ่ายและกำหนดการการดำเนินงานให้หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดและกลุ่มโรงเรียน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์การดำเนินงานต่อสื่อมวลชน

5. หน่วยศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา จัดตั้งคณะกรรมการระดับเขต โดยมีผู้ตรวจราชการกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา เป็นที่ปรึกษา หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา เป็นประธาน และมีฝ่ายนิเทศงานศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ของหน่วยศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา เป็นฝ่ายเลขานุการ ส่วนกรรมการให้ประธานพิจารณาตามความเหมาะสม

6. คณะกรรมการระดับเขตการศึกษาทุกเขตการศึกษา ประชุมวางแผนดำเนินงานร่วมกัน และแจ้งรายละเอียดให้จังหวัด / กลุ่มโรงเรียน ส่วนกลาง 9 กลุ่มในสังกัดทราบ และคัดเลือกโรงเรียนจังหวัด / กลุ่มละประมาณ 3 โรงเรียน เข้าประกวดในระดับเขตการศึกษา ตามกำหนดเวลาและรายละเอียดที่คณะกรรมการระดับเขตการศึกษากำหนด

7. คณะกรรมการระดับเขตการศึกษาพิจารณาตัดสินโรงเรียนที่ชนะเลิศอันดับที่ 1, 2 และ 3 ในแต่ละเขตการศึกษา และเสนอชื่อโรงเรียนที่ชนะเลิศอันดับที่ 1 เข้าประกวดในระดับกรม ตามกำหนดเวลาและรายละเอียดที่คณะกรรมการระดับกรมกำหนด พร้อมแจ้งรายชื่อโรงเรียนที่ชนะเลิศอันดับที่ 2 และ 3 ในระดับเขตการศึกษาให้คณะกรรมการระดับกรมทราบด้วย

8. คณะกรรมการระดับกรมพิจารณาข้อมูลและรายละเอียดโรงเรียนที่ชนะเลิศอันดับที่ 1 ที่แต่ละเขตการศึกษาเสนอเข้าประกวดระดับกรม พร้อมสำรวจและศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม และเสนอที่ประชุมคณะกรรมการระดับกรมพิจารณาตัดสินผู้ชนะเลิศอันดับที่ 1, 2 และ 3

9. คณะกรรมการระดับกรมกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการจัดนิทรรศการและมอบรางวัล โดยจะมอบรางวัลให้ผู้ชนะเลิศอันดับที่ 1, 2 และ 3 ทั้งในระดับเขตการศึกษา และระดับกรม ส่วนการจัดนิทรรศการนั้น ให้โรงเรียนที่ชนะเลิศอันดับที่ 1 ระดับเขตการศึกษารวม 13 เขต มาร่วมจัดนิทรรศการตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด

10. คณะกรรมการระดับกรมสรุปผลการดำเนินงานรายการกรมสามัญศึกษา และกลุ่มบริษัทไชนารอย รวมทั้งวางแผนการดำเนินงานและประชาสัมพันธ์ในปีต่อไป

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กรมสามัญศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญอย่างยิ่ง จึงได้จัดให้มีโครงการฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยได้จัดประกวดการรณรงค์ และรักษาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชน ซึ่งถือว่าเป็นความร่วมมือที่ดีในการทำนุบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประเทศที่ยั่งยืน

กรอบในการดำเนินการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

พนม พงษ์ไพบูลย์ (2538 : คำนำ) กรมสามัญศึกษามีหน้าที่ในการเสริมสร้างทัศนคติ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่เยาวชนและประชาชนเพื่อจะทำให้เกิดความร่วมมือในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการดำเนินการประชาสัมพันธ์ ผลงานด้านสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้ประจักษ์แก่สาธารณชนทั่วไป ด้วยเหตุผลที่ว่า สถานศึกษาเป็นผู้สร้างอนาคตของชาติ คือ เยาวชนผู้ที่จะมีบทบาทสำคัญในการพิทักษ์รักษา สภาวะแวดล้อมทั้งในปัจจุบันและอนาคต กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกรอบในการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ 5 ด้าน คือ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

1. บรรยายากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2531 : 1) ได้ให้ความหมายของบรรยายากาศในโรงเรียนไว้ว่า หมายถึง การรับรู้ หรือความรู้สึกที่สมาชิกในโรงเรียนมีต่อโรงเรียน และรวมถึงความรู้สึกที่พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อโรงเรียนด้วย ถ้าเป็นบรรยายากาศที่ดีก็จะต้องทำให้เกิดความรู้สึกประทับใจ พอใจ อบอุนใจ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและภาคภูมิใจที่ได้เป็นสมาชิก ถ้าบรรยายากาศไม่ดี ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ขาดความรักความผูกพันต่อโรงเรียน ขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของ เบื่อหน่าย ห่างเหิน เฉยเมย ฯลฯ

พ. โปธิทัฬพะ (2533 : 33) ได้อธิบายความหมายของบรรยายากาศในโรงเรียนไว้ว่า เป็นการรับรู้หรือความรู้สึกและทัศนคติที่โรงเรียนได้รับจากสมาชิกในโรงเรียนทั้งในทางที่ดีและในทางที่ไม่ดี ความรู้สึกในทางที่ไม่ดีนั้นทำให้เกิดความประทับใจ พอใจ และอบอุนใจมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและภาคภูมิใจต่อโรงเรียน ความรู้สึกที่ไม่ดีนั้นอาจทำให้ไม่เกิดความรัก ไม่มีความผูกพัน ปราศจากความเป็นเจ้าของ เกิดความเฉยเมย ความเบื่อหน่าย ความห่างเหินและความไม่รับผิดชอบ

ฉะนั้น ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาจึงได้กำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- 1.1 วางแผนตกแต่งพื้นที่ทั้งหมดสวยงามและกลมกลืนกับผังของโรงเรียน
ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่น เช่น พันธุ์ไม้ไทย ไม้พื้นเมือง เป็นซุ้มสวนหย่อมหรือสวนป่าที่ให้ความรู้
เชิงวิชาการ
- 1.2 จัดบริเวณรอบอาคารเรียน หอประชุม โรงอาหาร โรงฝึกงาน ห้องน้ำ –
ห้องส้วม รั้ว ป้ายชื่อโรงเรียน เป็นระเบียบสะอาด สวยงาม
- 1.3 จัดสนามสะอาด เป็นระเบียบ สวยงามใช้งานได้
- 1.4 จัดพื้นที่ริมถนนและทางเดินร่มรื่น สะอาด เป็นระเบียบ กลมกลืน สวยงาม
- 1.5 จัดห้องเรียนได้สะอาด เป็นระเบียบ มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้
ตกแต่งได้สวยงาม เชื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
- 1.6 ตกแต่งบริเวณทางเดินบนอาคารเรียนได้สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบให้
ความรู้
- 1.7 จัดโรงฝึกงานได้สะอาด จัดเก็บเครื่องมือเป็นระเบียบ บำรุงรักษาให้ใช้
การได้อย่างปลอดภัย
- 1.8 จัดโรงอาหารได้สะอาดถูกสุขลักษณะ จัดห้องน้ำ ห้องส้วมถูกสุขลักษณะ
เป็นระเบียบ ไม่มีกลิ่นเหม็น มีการกำจัดขยะและน้ำเสียอย่างถูกวิธี
- 1.9 จัดห้องประชุมได้สะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ มีการป้องกันเสียงรบกวน
กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มี
บรรยากาศที่ดี มีการวางแผนงาน มีการพัฒนาส่วนต่าง ๆ ที่นอกห้องเรียนและในห้องเรียนนี้
นักเรียนก็จะเกิดการรับรู้ ความรู้สึก ความสนใจที่ดีต่อสถานศึกษา

2. สัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา

วราภรณ์ รักวิชัย (2535 : บทคัดย่อ) ได้สรุปลักษณะความสัมพันธ์ของเด็กที่ได้รับ
การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป จะมีลักษณะเป็นคนที่เอาแต่ใจตนเอง ขาดความคิด
ริเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง และปรับตัวอยู่ในสังคมได้ยาก
ดังนั้น การประพฤติดุกระเบียบวินัยของนักเรียนในห้องเรียน ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการ
เป็นผู้นำที่ดี และครูต้องถือวาระเบียบนั้นเป็นเรื่องที่จะต้องปฏิบัติตามความเต็มใจของนักเรียนเอง
เพราะผู้เรียนเป็นผู้สร้างระเบียบวินัยร่วมกันขึ้น รู้จักหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติตามกฎระเบียบ

ด้วย ถ้าครูและนักเรียนร่วมกันจัดระเบียบร่วมกันในชั้นเรียนได้ดีแล้วเหตุขัดข้องต่าง ๆ ก็จะไม่เกิดขึ้น

สัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา คือ ความเข้าใจอันดีต่อกันและกัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันและกัน การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ร่วมกันดำเนินการต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา จะไม่สามารถดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จได้ ถ้าบุคลากรในสถานศึกษาขาดสัมพันธภาพอันดีต่อกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่แสดงออกต่อกันในลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 พฤติกรรมการแสดงออกในบรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย ได้แก่

2.1.1 บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาเพื่อใช้ปฏิบัติในโรงเรียน และรวมถึงกิจกรรมที่แสดงออกถึงการพัฒนาองค์กร

2.1.2 บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกาที่วางร่วมกัน

2.1.3 บุคลากรในโรงเรียนมีการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ

2.2 พฤติกรรมในเชิงจริยธรรม ได้แก่

2.2.1 บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรม

2.2.2 บุคลากรในโรงเรียนยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรและจริงใจต่อกัน

2.2.3 มีการยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน

2.2.4 บุคลากรในโรงเรียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

2.3 การแสดงออกในทางที่ถูกต้องของนักเรียนให้เหมาะสมกับกาลเทศะของบุคคล ได้แก่

2.3.1 มีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออก

2.3.2 นักเรียนกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า สัมพันธภาพของบุคลากรในสถานศึกษาจะต้องมีความเข้าใจต่อกันและกัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

3. กิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

เสน่ห์ คำสมหมาย (2539 : 16) ได้ทำการวิจัยเรื่องศึกษาการจัดกิจกรรมรณรงค์ และรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนกาฬสินธุ์วิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาโรงเรียน ได้จัดโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน จัดกิจกรรมทั้ง ภายนอกและภายในโรงเรียน เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนในการป้องกันและลดมลพิษ ปัญหาที่พบ ได้แก่ กิจกรรมมักจะขาดความต่อเนื่อง และขยายผลไปสู่ชนบทได้น้อย ซึ่งโรงเรียนแก้ไขปัญหา โดยจัดให้มีการสานต่องานของบุคลากรที่จะเปลี่ยนสถานศึกษา โดยกำชับให้มีการมอบหมายงาน ให้ผู้รับผิดชอบต่อก่อนเดินทางและเน้นการประชาสัมพันธ์สู่ชุมชน

การจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ควรมีกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 3.1 มีงานหรือโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 3.2 โรงเรียนเปิดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้นักเรียนเลือก
- 3.3 มีการให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งในและนอกโรงเรียน
- 3.4 มีกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- นักเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมอิสระ
- 3.6 เลือกใช้วัสดุในการจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด
- 3.7 ใช้วัสดุในการจัดกิจกรรมอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- 3.8 มีกิจกรรมในการป้องกันหรือลดมลพิษ
- 3.9 มีกิจกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- 3.10 มีกิจกรรมที่แสดงถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา โรงเรียน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร รวมทั้งการให้ความรู้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การเลือกใช้วัสดุที่คุ้มค่าที่สุดและเป็นผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

4. การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

ชาติชาย ศักดิ์คำดวง (2541 : 16 – 20) กล่าวว่า โรงเรียนมีนโยบายการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา มีการวางแผนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีบรรยากาศร่มรื่น เป็นระเบียบสวยงาม น่าอยู่อาศัย เกิดความปลอดภัยแก่บุคลากรในสถานศึกษา โดยจัดให้มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ วิเคราะห์ กำหนดบุคลากรผู้รับผิดชอบ ประสานงานกับหน่วยงาน

ฉะนั้น การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ควรประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

- 4.1 การประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งควรกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ
- 4.2 การวิเคราะห์นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ
- 4.3 การเสริมสร้างให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความตระหนัก และเห็นคุณค่า และร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม
- 4.4 กำหนดบุคลากรรับผิดชอบในการสำรวจหรือรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม
- 4.5 จัดทำแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ
- 4.6 นิเทศ ติดตาม ประเมินผลงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นระยะๆ
- 4.7 ดูแลให้ความช่วยเหลืองานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- 4.8 ยกย่อง ชมเชย สรรหาบุคลากรที่มีผลงานดีเด่นในการรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม
- 4.9 ร่วมมือ ประสานงานกับโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- 4.10 ส่งเสริมบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการรณรงค์ และรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา จะต้องมีการวางแผนเพื่อการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมให้บรรลุเป้าหมายตามโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่วางไว้

หลักเกณฑ์ / หลักการการพัฒนาสภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

คณะกรรมการสุขภาพิบาลโรงเรียน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ถูกสุขลักษณะไว้ 4 ประการ คือ

1. ให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ และภัยอันตราย
2. ให้ปลอดภัยจากโรคติดต่อ

3. ให้เป็นที่น่าสบายใจ เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตและอารมณ์ ในอันที่จะให้เด็กได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่

4. ให้เหมาะสมกับสภาพสรีระวิทยาของร่างกายของเด็กที่กำลังเจริญเติบโต
ขอบเขตของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนครอบคลุมในสิ่งต่อไปนี้

1. การสุขภาพในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ การจัดดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้
 - ที่ตั้งโรงเรียน อาคารเรียน ระยะห่างจากชุมชน บริเวณที่ตั้งโรงเรียน รวมทั้งสถานที่ใกล้เคียง
 - แสงสว่าง และการระบายอากาศในห้องเรียน
 - การจัดน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาด ปราศจากเชื้อโรคและสิ่งที่เป็นพิษให้แก่นักเรียนในปริมาณที่เพียงพอ
 - การกำจัดน้ำโสโครก และสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องหลัก
2. สวัสดิศึกษา ได้แก่ การจัดสถานที่ต่าง ๆ ให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ อันตรายต่าง ๆ อันจะเกิดขึ้นในโรงเรียน เช่น บริเวณสนามกีฬา ห้องวิทยาศาสตร์ และโรงงาน เป็นต้น
3. การส่งเสริมสุขภาพจิต และการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมภายในโรงเรียน
4. การจัดบริการอาหารภายในโรงเรียนที่สะอาด ปลอดภัย ในบริเวณที่เพียงพอ และราคาถูก

การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน

บรรยากาศของโรงเรียน เป็นสภาวะอันเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนแล้วส่งผลถึงความรู้สึกรู้สึกของบุคคลเป็นสภาพการณ์ที่ไม่อาจมองเห็นหรือจับต้องได้ แต่เป็นภาพสะท้อนทางความรู้สึกของบุคคล เมื่อคนปะทะกับสิ่งแวดล้อมแล้วเกิดความรู้สึกที่ดีก็เรียกว่า “บรรยากาศดี” ในทางตรงกันข้าม เมื่อคนปะทะกับสิ่งแวดล้อม แล้วเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีก็เรียกว่า “บรรยากาศไม่ดี” โรงเรียนที่มีบรรยากาศดีจะทำให้ให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกิดความรู้สึกพอใจ ภูมิใจ อบอุ่นใจ สบายใจ รู้สึกในความเป็นเจ้าของและ “อยากมาโรงเรียน” โรงเรียนที่มีบรรยากาศไม่ดีจะทำให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ห่างเหิน เฉยเมย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

ธเนศ ข้าเกิด (2539 : 1 – 8) ได้ดำเนินการประเมินโครงการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน โดยใช้เทคนิคการวางแผนเป็นทีม เพื่อประเมินการจัดสภาพแวดล้อม 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ และด้านการบริหารการจัดการ โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานโครงการไว้ 3 ขั้นตอน คือ การกำหนดหลักสูตร การจัดอบรมทีมงานที่ประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และหัวหน้าหมวดวิชา และกำหนดรูปแบบการนำผลการอบรมไปใช้ในโรงเรียน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ก่อนการดำเนินการ ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนทุกด้านด้วยคะแนนร้อยละ 65.71 และหลังการดำเนินการร้อยละ 64.74 ก่อนดำเนินการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีด้านกายภาพร้อยละ 64.74 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการร้อยละ 68.08 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารการจัดการร้อยละ 64.33 และหลังดำเนินการแต่ละด้านเป็นร้อยละ 75.56, 75.40 และ 75.10 ตามลำดับ และยังพบว่าโรงเรียนมีการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นทุกโรงเรียน และผลทางอ้อมยังพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 16 โรงเรียน ทุกคนมีความเห็นว่า เทคนิคการวางแผนเป็นทีมเป็นเทคนิคที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนได้บังเกิดผลดี และทำให้บุคคลากรในโรงเรียนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ธีรวัฒน์ นิจนตร (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้สึกแออัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,122 คน ได้ศึกษาส่วนประกอบสภาพแวดล้อมของโรงเรียน 3 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางสังคมคือ ปฏิสัมพันธ์หรือการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ซึ่งหมายถึงบรรยากาศในโรงเรียนและสภาพแวดล้อมทางใจหมายถึง ลักษณะการรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่รู้สึกแออัดไม่สามารถหาช่องทางหรือทางออกที่ตนพอใจ โดยมีกลุ่มนักเรียนที่รู้สึกแออัดมาก จะมีคะแนนความก้าวร้าวสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่รู้สึกแออัดน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลการวิจัยนี้ ทำให้ทราบว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีส่วนทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวในระดับแตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับนักเรียนสามารถหาช่องทางหรือมีทางเลือกที่ตนพอใจในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพียงใด

บรรเลง รอดแดง (2539 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสมุทรปราการ ในทัศนะของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มรวมทั้งหมดมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่มนักเรียน ตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนสมุทรปราการอยู่ในระดับสูงทั้งหมด เมื่อพิจารณาทุก ๆ ด้าน ผลดังกล่าวเนื่องมาจากโรงเรียนได้พัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่วางไว้เป็นอย่างดีจากเหตุและผลดังกล่าว ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้สภาพที่ดีขึ้นตลอดระยะเวลา 3 ปีการศึกษา และการดำเนินการเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างดี

ชัยวัฒน์ สุกุณา (2540 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนจัดตามเกณฑ์อยู่ในระดับสูงและสูงมากนอกจากนี้ ยังพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมกับบรรยากาศในโรงเรียนทุกเรื่องมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระวีวรรณ ชันธาโรจน์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตปทุมวัน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ท่ามกลางมลภาวะ บริเวณโรงเรียนส่วนใหญ่มีอาคารสูงบัง ด้านพื้นที่ของโรงเรียนคับแคบขยายตัวไม่ได้

ชาติชาย ศักดิ์คำดวง (2541 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินงาน ปัญหา และการแก้ไขปัญหาการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการตามกรอบการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์นโยบาย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการวิเคราะห์นโยบายสิ่งแวดล้อมสู่แนวปฏิบัติ การดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรในเรื่องสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดทำแนวปฏิบัติการ และด้านความร่วมมือประสานงานโรงเรียน หรือหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

พันธ์ศักดิ์ นิรมพานิช (2541 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับสภาพการบริหารอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนในด้านการจัดสร้าง การใช้ การบำรุงรักษา การควบคุมดูแล และ

การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และปัญหาในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับการบริหารอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนนั้น มีการดำเนินการตามกระบวนการคือ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดสร้างให้มีอาคารสถานที่ได้ครบถ้วนตามภารกิจ มีการใช้ตามสภาพของโรงเรียน มีการบำรุงรักษาอย่างดี มีการจัดบุคลากรทำหน้าที่เวรยาม อย่างไรก็ตาม ด้านการประเมินผลการใช้ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีอาคารพลศึกษา ส่วนปัญหาในปัจจุบันปรากฏว่า มีการวางตัวอาคารไม่เหมาะสม เห็นว่าสิ่งที่ควรดำเนินการคือ หมุนเวียนเวลาใช้พื้นที่ของนักเรียนและเห็นว่าควรแบ่งเขตอาคารเรียน อาคารประกอบไว้เป็นสัดส่วน โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมด้านความสัมพันธ์ระหว่างวิชา

พิชญนันท์ คงทน (2541 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนด้านการใช้พื้นที่ในบริเวณโรงเรียน การจัดอาคารเรียนอาคารประกอบ การจัดระบบสุขาภิบาล บรรยากาศด้านวิชาการและบรรยากาศด้านการบริหารในโรงเรียนจัดอยู่ในระดับสูงและสูงมากเป็นส่วนใหญ่และสภาพแวดล้อมกับบรรยากาศในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ได้แก่ การใช้พื้นที่ในบริเวณโรงเรียนกับการจัดอาคารเรียนอาคารประกอบ การใช้พื้นที่ในบริเวณโรงเรียนกับการจัดระบบสุขาภิบาลในโรงเรียน การใช้พื้นที่ในบริเวณโรงเรียนกับบรรยากาศด้านวิชาการ การจัดอาคารเรียนอาคารประกอบกับการจัดระบบสุขาภิบาลในโรงเรียน การจัดอาคารเรียนอาคารประกอบกับบรรยากาศด้านวิชาการ การจัดระบบสุขาภิบาลในโรงเรียนกับบรรยากาศด้านวิชาการ และบรรยากาศด้านวิชาการกับบรรยากาศด้านการบริหารการจัดการ

สุรพล นุชงอน (2541 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานและปัญหาในการบริหารงานอาคารสถานที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานอาคารสถานที่ในโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ การวางแผนการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมบริเวณโรงเรียน การบริหารอาคารเรียน อาคารประกอบ และการรักษาความปลอดภัย การใช้และการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังดำเนินการบริหารงานอาคารสถานที่ได้ผลไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา และยังไม่ได้มาตรฐานดังที่คาดหวังไว้ตามแนวนโยบายการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2539 - 2550 บัญญัติ 10 ประการ ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2539 และเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2539 เกี่ยวกับการบริหารอาคารสถานที่ ปัญหาการบริหารงานอาคาร

สถานที่ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างและการบำรุงรักษา อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรดูแลรักษาอาคารสถานที่ สภาพพื้นที่มีจำกัดไม่สามารถขยายหรือปรับปรุงได้ นอกจากนี้จำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ทำให้อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ

สมศรี ศักดิ์รุ่งพงศากุล (2542 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน กิจกรรมที่จัดมากได้แก่การจัดทำแผนหรือโครงการระยะ 1 ปี การทำความสะอาด การปลูกต้นไม้ ด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมกิจกรรมที่จัดมาก ได้แก่ การบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและการรักษาความสะอาด ด้านการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา มีการจัดหาเอกสารและการจัดหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนและด้านการเป็นผู้นำ และความร่วมมือกับชุมชน มีการรณรงค์รักษาความสะอาดกับหน่วยต่าง ๆ ในชุมชน สำหรับเรื่องปัญหาในการจัดนั้น พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาน้ำท่วมขัง และปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดสิ่งแวดล้อม

อรุณี ราชพัฒน์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า นโยบายการดำเนินงานในเรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนทุกขนาดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเน้นการจัดบริเวณและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม โดยเฉพาะสวนหย่อม ปลูกต้นไม้ดอกไม้ประดับและไม้ยืนต้น การจัดสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับอาคารเรียน อาคารประกอบ การจัดการสุขภาพ และการจัดบริเวณโรงเรียนของโรงเรียนทุกขนาดมีการดำเนินการไปตามหลักการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนคือความร่มรื่น สวยงามและสะดวกสบาย ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ความปลอดภัยจากโรคติดต่อ และความเหมาะสมกับการพัฒนาการทางร่างกายซึ่งโรงเรียนทุกขนาดเน้นตามข้อ 2 ของบัญญัติ 10 ประการที่ต้องการให้โรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนปลูกฝังเรื่องความสะอาดและให้โรงเรียนร่มรื่น

ณัฐตรา แทนขำ (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสิ่งแวดล้อมดีเด่นระดับประถมศึกษา ปีพุทธศักราช 2541 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่ได้รับรางวัลสิ่งแวดล้อมดีเด่นมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียนให้ร่มรื่น มีที่รองรับขยะ และมีกิจกรรมประหยัดพลังงานไฟฟ้าและน้ำ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรม

สิ่งแวดล้อมศึกษา บุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทางสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ดำรง อ่อนน่วม (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนดำเนินการทั้ง 4 ด้าน โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการดังนี้ 1) ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ถูกสุขลักษณะ คือ โรงเรียนจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อม 2) ด้านการเสริมสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมโรงเรียน ให้การยกย่องชมเชยบุคลากรและนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นด้านสิ่งแวดล้อม 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โรงเรียนจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในวันสำคัญและร่วมกันปลูกไม้ดอกไม้ประดับในโรงเรียน 4) ด้านการประสานงานและร่วมมือกับชุมชนพบว่า ผู้บริหารและบุคลากรให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ชมรม สมาคม ดำเนินการรณรงค์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่วนที่ได้ดำเนินการ คือ การจัดทำแผนงานระยะยาว การปลูกต้นไม้ยืนต้น การจัดหาสื่อ โปสเตอร์ สไลด์ วีดีโอ หนังสือ เอกสาร วารสารต่าง ๆ ไว้เพิ่มพูนความรู้ การนำผลการประเมินการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ไม่ได้ประสานงานกับชุมชนเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียนและชุมชน สำหรับปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ ขาดงบประมาณและขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ

ทวีศิลป์ สารแสน (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียนด้านครูผู้สอนกับความพึงพอใจของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัศึกษามีสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียน ด้านครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียน ด้านความรู้และประสบการณ์การสอนของครูมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปคือ เทคนิคการสอนของครู ส่วนด้านการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนนั้น นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับปานกลางเท่านั้น โดยสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนในระดับสูงและมีทิศทางของความสัมพันธ์อยู่ในทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรลักษณ์ สว่างศรี (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นในการนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม : ISO 14001 มาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา โครงการนำร่อง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามกระบวนการของมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม : ISO 14001 ใน

โรงเรียนทั้งในการเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนสองกลุ่ม การวิจัยและการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสามกลุ่มในแต่ละกลุ่มการวิจัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

2) การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมในด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ในการเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนสองกลุ่มการวิจัยไม่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูลสามกลุ่มในแต่ละกลุ่มการวิจัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

3) การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

4) ผลการเรียนรู้ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้าด้านพุทธิพิสัยและด้านจิตพิสัยแตกต่างกัน ส่วนด้านทักษะพิสัยไม่แตกต่างกัน

สิริ รอดอื้อ (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับผลการทดลองและประเมินผลการนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในลักษณะโครงการนำร่องจำนวน 5 โรงเรียน โดยใช้ CIPP Model เป็นรูปแบบสำหรับการประเมินผลกระบวนการตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปเป็นภาพรวมได้ดังนี้ ผลการปฏิบัติหลังดำเนินการการนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาสูงกว่าก่อนดำเนินการในทุกด้าน ส่วนการประเมินผลการปฏิบัติตามขั้นตอนของการนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 41001 มาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา ปรากฏว่าผ่านการประเมินในระดับดีมาก และผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และหรือกรรมการโรงเรียน มีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 41001 มาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน คือ มีความเห็นด้วยที่โรงเรียนนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 41001 มาใช้ในโรงเรียน และเห็นว่าเป็นโครงการที่มีประโยชน์ในการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้ตระหนักและระมัดระวังที่จะไม่สร้างมลภาวะ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

วิลาวัลย์ บัวหุ้ง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (โรงเรียนสตรีวิทยาและโรงเรียนสารวิทยา) เปรียบเทียบกับโรงเรียนที่ไม่มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (โรงเรียนหอวังและโรงเรียนเบญจมราชาลัย) ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบจำลองซีพี (CIPP MODEL) จากการประเมินสภาวะแวดล้อมพบว่าโรงเรียนสตรีวิทยา และโรงเรียนสารวิทยาเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตชุมชนริมถนนใหญ่ที่มีการจราจรคับคั่ง บริเวณที่ตั้งโรงเรียนมีปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อบุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนจึงได้พิจารณาว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาของคนทั้งประเทศ และต่อไปจะเป็นปัญหา

ของคนทั้งโลก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความตระหนักให้แก่เยาวชนเพื่อจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 41001) ซึ่งการดำเนินการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 41001) นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ที่จะอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมจากการเข้ามามีกิจกรรมกับครู โดยโรงเรียนได้รับประโยชน์จากระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 41001) มากที่สุดคือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รองลงมาได้แก่ การป้องกันมลพิษ การสร้างภาพพจน์ของโรงเรียน การประหยัดค่าใช้จ่าย ส่วนในโรงเรียนหอวังและเบญจมราชูทิศ ได้ดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม โดยจัดทำแผนและกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนซึ่งเป็นแผนเฉพาะกิจแต่ยังขาดการต่อเนื่องในการปฏิบัติ

งานวิจัยในต่างประเทศ

แมนแกน (Managan 1990 : 188) ได้วิจัยเกี่ยวกับผลของการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนแบบดั้งเดิมที่ปฏิบัติกันมา (Traditional) กับห้องเรียนที่จัดแบบไม่เป็นทางการ (Informal) โดยจัดออกมาในลักษณะศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนในห้องที่จัดสภาพแวดล้อมแบบไม่เป็นทางการ มีความคล่องแคล่ว มีความคิดริเริ่มและจินตนาการดีกว่านักเรียนที่เรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิมที่ปฏิบัติกันมา

เนวิลล์ (Nawill 1994 : 198) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนซึ่งมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนและพฤติกรรมของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยต่าง ๆ ของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีผลกระทบต่อการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียนนั้น มีบรรยากาศภายในโรงเรียน จุดมุ่งหมายและหน้าที่การแนะนำของผู้เ้า ความคาดหวังทางด้านวิชาการและความประพฤติ การว่ากล่าวตักเตือนในด้านความประพฤติของนักเรียนรวมถึงผู้ปกครองของนักเรียนด้วย

เดอรัราห์ (Derrah 1995 : 507 – A) ได้วิจัยเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. การสอนสิ่งแวดล้อมจะต้องสอนเกี่ยวกับข้อห้ามด้วย
2. หลักสูตรการศึกษาบางรายวิชาทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จะต้องให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมด้วย
3. การเรียนรู้เรื่องสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้เกิดการช่วยกันอนุรักษ์คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

4. การให้รางวัลการรักษาสภาพแวดล้อมขึ้นอยู่กับโอกาสและสถานที่

5. การให้ความรู้ ผู้ให้ความรู้ต้องแนะนำและเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย

เบรดเลย์ (Bradley 1996, อ้างถึงใน ศศิวิมล เทศประสิทธิ์ 2543 : 43) ได้วิจัยเกี่ยวกับผลการทดลองใช้หลักสูตรวิทยาศาสตร์กับสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรด้านวิทยาศาสตร์กับสิ่งแวดล้อม ทำให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานในการจัดกิจกรรมได้ดียิ่งขึ้น
 2. หลักสูตรด้านวิทยาศาสตร์กับสิ่งแวดล้อม ทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกในด้านสิ่งแวดล้อมและยังสามารถนำไปใช้กับหน่วยงานอื่น ๆ ในการที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติได้
- ผลสรุปการวิจัย การให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนจะทำให้สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น และสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและในอนาคตได้

ริชมอนด์ (Richmond 1997, อ้างถึงใน วิเชียร กระจ่าง 2543 : 101) ได้สำรวจความรู้และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นปีที่ 5 ในประเทศอังกฤษ พบว่า นักเรียนมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมค่อนข้างต่ำ เจตคติต่อสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปเป็นไปในทางบวกแต่ถ้ามีเรื่องความรับผิดชอบหรือความเสียหายมาเป็นภาระด้วย เจตคติจะเป็นไปในทางลบ นักเรียนชายมีความรู้สึกรู้ด้านสิ่งแวดล้อมดีกว่านักเรียนหญิง ในการหาค่าสหสัมพันธ์พบว่าในทัศนคติกับเจตคติของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันในเกณฑ์สูง แสดงว่าในทัศนคติถูกต้องก่อให้เกิดเจตคติที่ดีได้

เมอร์รอล และเทรนเตอร์ (Malone and Tranter 2003) ได้วิจัยเกี่ยวกับบรรยากาศสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนต่อการจัดการและการออกแบบของบริเวณโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างที่หลากหลายระหว่างโรงเรียน โดยเฉพาะประเภทของการเล่นและสภาพแวดล้อมมีผลต่อการเรียนรู้และมีความสัมพันธ์กับคุณภาพทางกายภาพของโรงเรียน และยังพบว่าเกี่ยวข้องกับการใช้และการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกห้องเรียนเช่นเดียวกัน

สรุป

โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งขององค์การทางสังคมที่มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ เพื่อผลิตผลผลิตที่มีคุณภาพเป็นที่พึงประสงค์ อันได้แก่ นักเรียนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ การจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนก็เป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง

ประการหนึ่ง เพราะการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีและเหมาะสม จะทำให้ผู้อยู่ในโรงเรียนมีความพึงพอใจ มีความสุขและนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของผู้เรียน ดังนั้น หากโรงเรียนสามารถบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมได้ประสบผลสำเร็จ ทำให้ผู้มาใช้บริการเกิดความพึงพอใจโดยอาศัย แนวทางการดำเนินการในรูปแบบต่าง ๆ อันประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ และสิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ จึงเป็นหน้าที่หลักสำคัญประการหนึ่งที่โรงเรียนต้องคำนึงถึงและดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นการสร้างความตระหนักในคุณค่าของการรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยส่วนรวม และจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาด้านอื่น ๆ เช่น พัฒนาเจตคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม เพื่อที่จะได้บุคลากรที่ดี มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1. ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุมหาวดจวนอุปถัมภ์" 2. ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุมหาวดจวนอุปถัมภ์" เมื่อจำแนกตามนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย 3. ข้อเสนอแนะในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุมหาวดจวนอุปถัมภ์" การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้นักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่ายของโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุมหาวดจวนอุปถัมภ์" เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมกรุงเทพมหานคร เขต 3 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ในการวิจัยดำเนินการวิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บทวิทยานิพนธ์ศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 จัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนจากตำรา เอกสารทางวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการวิจัยต่าง ๆ เพื่อขอคำแนะนำและความเห็นชอบในการจัดทำโครงร่างการวิจัยจากคณะกรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอภาควิชา เพื่อขออนุมัติโครงร่างการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำมาดำเนินการตรวจสอบคุณภาพโดยวิธีการหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองใช้แล้วนำกลับมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น หลังจากนั้น นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดทำร่างรายงานผลการวิจัย

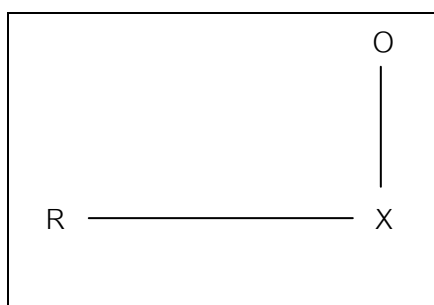
นำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไข
ข้อบกพร่องตามคำแนะนำของคณะกรรมการ เพื่อจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อ
บัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดระเบียบวิธี
วิจัยไว้ ซึ่งประกอบด้วยแผนแบบการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการนำเสนอและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียด
ดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัย
ในลักษณะของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-
experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้



- | | | |
|---|---------|--------------------------------|
| R | หมายถึง | ตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม |
| X | หมายถึง | ตัวแปรที่ศึกษา |
| O | หมายถึง | ข้อมูลที่ได้จากการวัดค่าตัวแปร |

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่ายของโรงเรียน
บางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอนุปัทม์ภ" เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 2,389 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 346 คน ได้มาโดยใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1967) สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. จัดกลุ่มประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วยนักเรียน 2,069 คน ครู 85 คน ผู้ปกครองเครือข่ายนักเรียน 235 คน รวม 2,389 คน

2. สุ่มประชากรแต่ละกลุ่มตามสัดส่วนจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียน 300 คน ครู 16 คน ผู้ปกครองเครือข่าย 30 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 346 คน รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทของกลุ่มประชากร	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. นักเรียน	2,069	300
2. ครู	85	16
3. ผู้ปกครองเครือข่าย	235	30
รวม	2,389	346

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยเพศ อายุ และระดับการศึกษา

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนตามแนวคิดของกรมสามัญศึกษา 3 ด้าน ดังนี้

2.1 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและการจัดการเรียนการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน

2.2 สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ หมายถึง บรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริเวณเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการและประสบการณ์ที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่มีความสุขและมีประสิทธิภาพ

2.3 สิ่งแวดล้อมทางการบริหารการจัดการ หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวนหนึ่งฉบับ โดยผู้ตอบ คือนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่ายของโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปลัมภ์" เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 346 คน รายละเอียดของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็นสามตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 3 ข้อ เกี่ยวกับ 1) เพศ 2) อายุ และ 3) ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนตามแนวคิดของกรมสามัญศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่าห้าระดับของไลเคิร์ต (Likert's five rating scale) ทำการสอบถามในสามด้านตาม ตัวแปร คือ 1) การจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 2) การจัดสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ และ 3) การจัดสิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ

การกำหนดระดับความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปลัมภ์" โดยกำหนดเป็นห้าระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด โดยกำหนดค่าคะแนนของแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ให้มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับน้อย
ให้มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง
ให้มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก
ให้มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด
ให้มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนจากเอกสาร ตำรา โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนตามแนวคิดของกรมสามัญศึกษา แล้วนำไปให้คณะกรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และภาษาที่สื่อความหมาย โดยวิธี IOC (Index of Objective Congruence) แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของโรงเรียนวัดรางบัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้และได้รับกลับคืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้รับค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง 30 ชุด เท่ากับ 0.8095

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปอย่างถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3

2. การเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2549
4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา จำนวน 346 ฉบับ จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลโดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วจัดระเบียบข้อมูลและลงรหัสของข้อมูล จากนั้นจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาคำนวณค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science)

สถิติในการวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best 1970, 1990) ดังนี้
 - 1.00 - 1.49 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 - 1.50 - 2.49 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับน้อย
 - 2.50 - 3.49 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง
 - 3.50 - 4.49 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก
 - 4.50 - 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 ใช้การทดสอบค่าเอฟ (F - test) ถ้ามีความแตกต่างใช้เชฟเฟ (Scheffe) เพื่อหาว่าคู่ใดแตกต่างกัน
4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปของตารางและการพรรณนาตามลักษณะของข้อมูล

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1. ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหवादจวนอุปถัมภ์" 2. ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหवादจวนอุปถัมภ์" ของนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย 3. ข้อเสนอแนะในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหवादจวนอุปถัมภ์"

งานวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่ายของโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหवादจวนอุปถัมภ์" จำนวน 346 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดของกรมสามัญศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่า F (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างใช้เชฟเฟ (Scheffe) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อทราบ 1. ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" 2. ความแตกต่างความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" จำแนกตามนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย 3. ข้อเสนอแนะในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน บางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่ายของโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" จำนวน 346 คน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไป 346 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์"

ตอนที่ 3 ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" จำแนกตามนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์"

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย รวม 346 คน การวิเคราะห์พิจารณาตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน โดยใช้ค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%) ผลปรากฏดังรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ
อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน

สถานภาพส่วนตัว	นักเรียน	ร้อยละ	ครู	ร้อยละ	ผู้ประกอบการ เครือข่าย	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1.เพศ								
1.1 ชาย	120	40.00	8	50.00	13	43.30	141	40.80
1.2 หญิง	180	60.00	8	50.00	17	56.70	205	59.20
รวม	300	100.00	16	100.00	30	100.00	346	100.00
2.อายุ								
2.1 อายุต่ำกว่า 20 ปี	300	100	-	-	-	-	300	86.70
2.2 อายุ 31 – 40 ปี	-	-	1	6.25	3	10.00	4	1.20
2.3 อายุ 41 – 50 ปี	-	-	9	56.25	16	53.30	25	7.20
2.4 อายุ 51 – 60 ปี	-	-	6	37.50	6	20.00	12	3.50
2.5 อายุ 60 ปีขึ้นไป	-	-	-	-	5	16.70	5	1.40
รวม	300	100.00	16	100.00	30	100.00	346	100.00
3.การศึกษา								
3.1 ประถมศึกษา	-	-	-	-	2	6.70	2	0.60
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	150	50.00	-	-	5	16.70	155	44.80
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย	150	50.00	-	-	7	23.30	157	45.40
3.4 อนุปริญญาตรี	-	-	-	-	7	23.30	7	2.00
3.5 ปริญญาตรี	-	-	16	100.00	9	30.00	25	7.20
รวม	300	100.00	16	100.00	30	100.00	346	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวมเป็นเพศหญิง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20 และเพศชาย จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 เมื่อจำแนกตามนักเรียน พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และเพศชาย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 เมื่อจำแนกตามครู พบว่า เป็นเพศหญิงและเพศชายเท่ากัน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเมื่อจำแนกตามผู้ประกอบการเครือข่าย พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70 และเพศชาย 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30

อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยภาพรวมมีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 86.70 รองลงมา ได้แก่ อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ

7.20 อายุ 51 – 60 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 และอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20 เมื่อจำแนกตามนักเรียน พบว่า มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 เมื่อจำแนกตามครู พบว่า มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 รองลงมา ได้แก่ อายุ 51 – 60 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 และเมื่อจำแนกตามผู้ปกครองเครือข่าย พบว่า มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 รองลงมา ได้แก่ อายุ 51 – 60 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 และอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยภาพรวมมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 45.40 รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 ปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.20 อนุปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 และประถมศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 เมื่อจำแนกตามนักเรียน พบว่า มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนต้นเท่ากัน จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เมื่อจำแนกตามครู พบว่า มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และเมื่อจำแนกตามผู้ปกครองเครือข่าย พบว่า มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมา ได้แก่ ระดับอนุปริญญาตรีและมัธยมศึกษาตอนปลายเท่ากับ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 และประถมศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุทวารจวนอุปถัมภ์”

การวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุทวารจวนอุปถัมภ์” เพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อที่ 1 ว่าอยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจการจัดสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์โดยภาพรวมและจำแนกตามรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบตามเกณฑ์ระดับคุณภาพตามแนวคิดของเบสท์ที่กำหนดไว้ ดังปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อม
ในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุทิวาตจวนอุปถัมภ์" โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=346)

ความพึงพอใจต่อ การจัดสิ่งแวดล้อม	นักเรียน			ครู			ผู้ปกครองเครือข่าย			รวม		ค่าระดับ
	\bar{X}	S.D.	ค่าระดับ	\bar{X}	S.D.	ค่าระดับ	\bar{X}	S.D.	ค่าระดับ	\bar{X}	S.D.	
1.สิ่งแวดล้อม ด้านกายภาพ	3.23	0.44	ปานกลาง	3.05	0.53	ปานกลาง	3.12	0.51	ปานกลาง	3.21	0.45	ปานกลาง
2.สิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ	3.43	0.54	ปานกลาง	3.29	0.46	ปานกลาง	3.24	0.51	ปานกลาง	3.41	0.53	ปานกลาง
3.สิ่งแวดล้อมด้าน การบริหารจัดการ	3.42	0.55	ปานกลาง	3.28	0.59	ปานกลาง	3.31	0.45	ปานกลาง	3.40	0.55	ปานกลาง
รวม	3.36	0.46	ปานกลาง	3.20	0.47	ปานกลาง	3.22	0.44	ปานกลาง	3.34	0.46	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการจัด

สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุทิวาตจวนอุปถัมภ์" โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.34$, S.D.=0.46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ($\bar{X}=3.41$, S.D.=0.53) ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.40$, S.D.=0.55) และความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X}=3.21$, S.D.=0.45) ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมจากค่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.45 - 0.55 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องกัน

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุทิวาตจวนอุปถัมภ์" พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.36$, S.D.=0.46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ($\bar{X}=3.43$, S.D.=0.54) ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.42$, S.D.=0.55) และความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X}=3.23$, S.D.=0.44) ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมจากค่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.44 - 0.55 แสดงว่าความคิดเห็นของนักเรียนสอดคล้องกัน

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุกหวาดจวนอุปถัมภ์" พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.20$, S.D.=0.47) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ($\bar{X}=3.29$, S.D.=0.46) ความพึงพอใจต่อการสิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.28$, S.D.=0.59) และความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X}=3.05$, S.D.=0.53) ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมจากค่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.46 - 0.59 แสดงว่าความคิดเห็นของครูสอดคล้องกัน

ความพึงพอใจของผู้ปกครองเครือข่ายที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุกหวาดจวนอุปถัมภ์" พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.22$, S.D.=0.44) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความพึงพอใจต่อการสิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.31$, S.D.=0.45) ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ($\bar{X}=3.24$, S.D.=0.51) และความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X}=3.12$, S.D.=0.51) ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมจากค่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.45 - 0.51 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองเครือข่ายสอดคล้องกัน

ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ในแต่ละด้าน จำแนกเป็นรายข้อ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 6 - 8

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อม
ของโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุทิวาตจวนอุปถัมภ์" ด้านกายภาพ จำแนกเป็นรายชื่อ
(n=346)

ข้อ	ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ที่ตั้งของโรงเรียนมีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวก และปลอดภัย	3.62	0.76	มาก
2	ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างจากสิ่งรบกวนภายนอก เช่น เสียงดัง น้ำเน่าเสีย โรงงาน	3.33	0.88	ปานกลาง
3	การจัดบริเวณโรงเรียนสะอาด ร่มรื่นและสวยงาม	3.46	0.82	ปานกลาง
4	มีน้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด พอเพียงและมีระบบสาธารณสุขปกไคที่ดี	3.01	0.93	ปานกลาง
5	วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ และอุปกรณ์ ในโรงเรียนมีความพอเพียงและใช้การได้ดี	3.11	0.81	ปานกลาง
6	มีอาคารเรียนและห้องเรียนพอเพียงกับจำนวนนักเรียน	3.30	0.95	ปานกลาง
7	ห้องเรียนและอาคารเรียนมีความสะอาด การถ่ายเทอากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ	3.31	0.80	ปานกลาง
8	มีอาคารประกอบพอเพียงสำหรับการใช้งาน	3.11	0.86	ปานกลาง
9	อาคารเรียน อาคารประกอบและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ตั้งอยู่ในทิศทางที่เหมาะสม	3.29	0.77	ปานกลาง
10	โรงเรียนมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่ดี	2.95	0.86	ปานกลาง
11	มีบริเวณให้นักเรียนและครูอาจารย์ได้พักผ่อนหย่อนใจ ยามว่าง	3.23	0.81	ปานกลาง
12	มีสนามกีฬาและที่ออกกำลังกายพอเพียงสำหรับครูและนักเรียน	3.31	0.88	ปานกลาง
13	มีโรงอาหารที่สะอาดพอเพียงกับจำนวนบุคลากรและถูกสุขอนามัย	3.13	0.88	ปานกลาง
14	ถนนและทางเดินเท้าในบริเวณโรงเรียนมีความสะอาด ปลอดภัย	3.33	0.76	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
15	มีห้องน้ำ ห้องส้วมพอเพียง สะอาดและถูกสุขลักษณะ	2.73	0.91	ปานกลาง
	รวม	3.21	0.45	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ด้านกายภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ที่ตั้งของโรงเรียนมีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวกและปลอดภัย ($\bar{X}=3.62$) นอกนั้น อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีห้องน้ำ ห้องส้วมพอเพียง สะอาดและถูกสุขลักษณะ มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ($\bar{X}=2.71$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของความพึงพอใจต่อการจัด

สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบางมควิทยา "สี่สุทนต์จวนอุปถัมภ์" ด้านวิชาการ
จำแนกเป็นรายข้อ
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
(n=346)

ข้อ	ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
16	ครูผู้สอนเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน	3.35	0.87	ปานกลาง
17	ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างเต็มที่	3.18	0.84	ปานกลาง
18	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.24	0.85	ปานกลาง
19	นักเรียนเลือกกิจกรรมการเรียนได้ตามความสามารถและความต้องการของตนเอง	3.53	0.89	มาก
20	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างหลากหลายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความสามารถที่เหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนอย่างเต็มที่	3.36	0.82	ปานกลาง
21	มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้	3.45	0.92	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อ	ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
22	โรงเรียนมีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีจำนวนหนังสือและสื่อเทคโนโลยีหลากหลายเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนและครูอาจารย์	3.47	0.93	ปานกลาง
23	นักเรียนมีโอกาสไปเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน	3.41	0.78	ปานกลาง
24	นักเรียนได้เรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริง	3.58	0.83	มาก
25	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งดนตรี ศิลปะและกีฬา	3.52	0.82	มาก
26	ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	3.43	0.80	ปานกลาง
27	โรงเรียนมีสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีและอุปกรณ์การเรียนการสอนพอเพียง	3.34	0.84	ปานกลาง
28	โรงเรียนมีป้ายนิเทศทั้งในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนเพียงพอ	3.42	0.86	ปานกลาง
	รวม	3.41	0.53	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า ความพึงพอใจการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ นักเรียนได้เรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริง ($\bar{X}=3.58$) รองลงมา คือ นักเรียนเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามความสามารถและความต้องการของตนเอง ($\bar{X}=3.53$) และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งดนตรี ศิลปะ และกีฬา ($\bar{X}=3.52$) และนอกจากนี้อยู่ในระดับปานกลาง โดยครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างเต็มที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.18$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของความพึงพอใจต่อการจัด
สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ด้านการบริหาร
จัดการ จำแนกเป็นรายชื่อ

(n=346)

ข้อ	ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อม ทางการบริหารจัดการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
29	โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสามารถทางวิชาการของ นักเรียนให้บุคคลและหน่วยงานภายนอกรับรู้	3.53	0.86	มาก
30	มีการจัดโครงสร้างการบริหารและบริหารงานอย่างเป็นระบบ โดยมีการปรับตัวอย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์	3.43	0.80	ปานกลาง
31	ผู้มาติดต่อกานที่โรงเรียนได้รับความสะดวกรวดเร็วและการ ต้อนรับที่ดี	3.48	0.76	ปานกลาง
32	มีบรรยากาศแห่งการเอื้ออาทรและเป็นมิตรต่อกันทุกฝ่าย	3.51	0.77	มาก
33	โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง	3.35	0.82	ปานกลาง
34	ครูได้รับมอบหมายงานที่เหมาะสมกับความสามารถและ ความต้องการของตนเอง	3.46	0.80	ปานกลาง
35	ครูได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีความเจริญก้าวหน้าใน อาชีพอย่างเท่าเทียมกัน	3.38	0.80	ปานกลาง
36	มีการบริหารงานที่โปร่งใสในทุกขั้นตอนสามารถชี้แจงทำ ความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้	3.21	0.84	ปานกลาง
37	โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริการที่ถูกต้อง ครบถ้วนและทันต่อการใช้งาน	3.39	0.81	ปานกลาง
38	โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือ สนับสนุนโรงเรียน	3.39	0.86	ปานกลาง
39	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรใน โรงเรียนสม่ำเสมอ	3.36	0.83	ปานกลาง
40	โรงเรียนมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี	3.48	0.83	ปานกลาง
41	บุคลากรในโรงเรียนยอมรับความสามารถของกันและกัน	3.45	0.88	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อ	ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อม ทางการบริหารจัดการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
42	ผู้บริหารยอมรับทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร	3.41	0.86	ปานกลาง
43	บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน	3.38	0.90	ปานกลาง
	รวม	3.40	0.55	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ คือ โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสามารถทางวิชาการของนักเรียนให้บุคคลและหน่วยงานภายนอกรับรู้ ($\bar{X}=3.53$) และรองลงมา คือ มีบรรยากาศแห่งการเอื้ออาทรและเป็นมิตรต่อกันทุกฝ่าย ($\bar{X}=3.51$) และนอกจากนี้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการบริหารงานที่โปร่งใสในทุกขั้นตอนสามารถชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.21$)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตอนที่ 3 ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา

"สี่สุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ของนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย

การวิเคราะห์ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ของนักเรียน ครูและผู้ปกครองเครือข่าย เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อ 2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ในภาพรวมและแยกวิเคราะห์เป็นรายข้อ ใช้การวิเคราะห์แบบทดสอบค่าเอฟ (F-test) ตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่ศึกษา ตามตารางที่ 9 – 12 มีรายละเอียดดังนี้

ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครูและผู้ปกครองเครือข่าย โดยภาพรวมและจำแนกตามรายด้าน มีรายละเอียดตามตารางที่ 9 – 12

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
บางมดวิทยา "สี่สุทวารจวนอุปถัมภ์" โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของนักเรียน
ครูและผู้ปกครองเครือข่าย

โดยภาพรวม	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.807	2	.403	1.905	.150
ภายในกลุ่ม	72.598	343	.212		
รวม	73.404	345			

จากตารางที่ 9 พบว่า ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน
โรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุทวารจวนอุปถัมภ์" โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครู
และผู้ปกครองเครือข่าย ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
บางมดวิทยา "สี่สุทวารจวนอุปถัมภ์" ด้านกายภาพ ตามความคิดเห็นของ
นักเรียนครูและผู้ปกครองเครือข่าย

ด้านกายภาพ	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.752	2	.376	1.807	.166
ภายในกลุ่ม	71.344	343	.208		
รวม	72.096	345			

จากตารางที่ 10 พบว่า ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน
โรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุทวารจวนอุปถัมภ์" ด้านกายภาพ ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครู
และผู้ปกครองเครือข่าย ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
บางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจนวนอุปถัมภ์” ด้านวิชาการ ตามความคิดเห็นของนักเรียน
ครูและผู้ปกครองเครือข่าย

ด้านวิชาการ	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.274	2	.637	2.225	.110
ภายในกลุ่ม	98.176	343	.286		
รวม	99.450	345			

จากตารางที่ 11 พบว่า ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน
โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจนวนอุปถัมภ์” ด้านวิชาการ ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครู
และผู้ปกครองเครือข่าย ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
บางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจนวนอุปถัมภ์” ด้านการบริหารจัดการ ตามความคิดเห็น
ของ

นักเรียน ครูและผู้ปกครองเครือข่าย

ด้านการบริหารจัดการ	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.570	2	.285	.933	.395
ภายในกลุ่ม	104.908	343	.306		
รวม	105.478	345			

จากตารางที่ 12 พบว่า ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน
โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุมหาวดจนวนอุปถัมภ์” ด้านการบริหารจัดการ ตามความคิดเห็นของ
นักเรียน ครูและผู้ปกครองเครือข่าย ไม่มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุทนต์จนวนุรักษ์"

จากแบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะในเรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 150 ฉบับ จากการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามพึงพอใจที่โรงเรียนอยู่ในพื้นที่ที่การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย ห่างจากสิ่งรบกวนภายนอก มีแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนหลากหลาย โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูและผู้ปกครอง โดยจัดทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกอาคาร นอกจากนี้ ควรมีโรงอาหารสำหรับนักเรียนและห้องอาหารครูอย่างพอเพียง โดยอาหารต้องสะอาดถูกสุขลักษณะอนามัย และมีร้านอาหารให้นักเรียนเลือกรับประทานอย่างหลากหลาย

2. การจัดสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ พบว่า ควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดความสนใจทุกศักยภาพ มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีจำนวนหนังสือและสื่อเทคโนโลยีพอเพียงกับความต้องการของนักเรียนและครู นักเรียนมีโอกาสไปแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนและต่างประเทศทุกภาคเรียน ควรมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ครูกับผู้ปกครอง และครูกับครู

3. การจัดสิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ พบว่า โรงเรียนควรวางแผนและจัดตั้งคณะกรรมการในการบริหารงานและจัดการร่วมกัน เปิดโอกาสให้บุคลากรและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจวางแผนจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมร่วมกัน ควรสร้างวินัย ส่งเสริมความคิดความรู้สึกโดยคำนึงถึงหลักมนุษยธรรม ควรเน้นความพึงพอใจมากกว่าการใช้คำสั่งควบคุมหรือกฎเกณฑ์ โดยยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ ควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนให้มากขึ้น ควรสนับสนุนด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานของบุคลากรอย่างเหมาะสม ควรมีการประชุมสัมพันธ์ที่แจ้งให้มากขึ้น นอกจากนี้ ครูควรได้รับสวัสดิการและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เช่น ส่งเสริมครูให้พัฒนาตนเอง โดยจัดให้มีการอบรมทั้งในและนอกสถานที่ ได้มีโอกาสศึกษาต่อ ศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศทุกปี จัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของบุคลากร และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมคิด วางแผน และร่วมพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องให้อยู่ในระดับแนวหน้าของประเทศ และได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยราชการภายนอก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1. ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สுகหวาดจนอุปถัมภ์" 2. ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สுகหวาดจนอุปถัมภ์" เมื่อจำแนกตามนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย 3. ข้อเสนอแนะในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สுகหวาดจนอุปถัมภ์" กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียน จำนวน 300 คน ครู จำนวน 16 คน และผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน 30 คน รวม 346 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ที่ผู้วิจัยสอบถามเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ตามแนวคิดของกรมสามัญศึกษา จำนวน 3 ด้าน ได้รับข้อมูลกลับคืนมาครบสมบูรณ์ จำนวน 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 - 30 เมษายน 2549 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (statistical package for the social science) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษา "การวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สுகหวาดจนอุปถัมภ์" ปรากฏผลดังนี้

1. ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สுகหวาดจนอุปถัมภ์" พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ และความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

2. ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สுகหวาดจนอุปถัมภ์" ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุทิวาควนอุปลัมภ์" พบว่า ในการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ต้องการให้โรงเรียนอยู่ในพื้นที่ที่การคมนาคมสะดวกปลอดภัย ห่างจากสิ่งรบกวนภายนอก มีแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนหลากหลาย โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูและผู้ปกครอง โดยจัดทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกอาคาร ควรมีโรงอาหารสำหรับนักเรียนและห้องอาหารครูอย่างพอเพียง โดยอาหารต้องสะอาดถูกสุขลักษณะอนามัย และมีร้านอาหารให้นักเรียนเลือกรับประทานอย่างหลากหลาย

ส่วนการจัดสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดความสนใจทุกศักยภาพ มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีจำนวนหนังสือและสื่อเทคโนโลยีพอเพียงกับความต้องการของนักเรียนและครู นักเรียนมีโอกาสได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนและต่างประเทศทุกภาคเรียน ควรมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ครูกับผู้ปกครอง และครูกับครู

สำหรับการจัดสิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ โรงเรียนควรวางแผนและจัดตั้งคณะกรรมการในการบริหารงานและจัดการร่วมกัน เปิดโอกาสให้บุคลากรและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจวางแผนจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมร่วมกัน ควรสร้างวินัย ส่งเสริมความคิดความรู้สึกโดยคำนึงถึงหลักมนุษยธรรม ควรเน้นความพึงพอใจมากกว่าการใช้คำสั่งควบคุมหรือกฎเกณฑ์ โดยยึดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ ควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนให้มากขึ้น ควรสนับสนุนด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานของบุคลากรอย่างเหมาะสม ควรมีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้มากขึ้น ครูควรได้รับสวัสดิการและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เช่น ส่งเสริมครูให้พัฒนาตนเอง โดยจัดให้มีการอบรมทั้งในและนอกสถานที่ ได้มีโอกาสศึกษาต่อ ศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศทุกปี จัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของบุคลากร และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมคิด วางแผน และร่วมพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องให้อยู่ในระดับแนวหน้าของประเทศ และได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยราชการภายนอก

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัยดังที่ได้กล่าวมาแล้ว สามารถนำมาสู่การอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุทิวาตจวนอุปถัมภ์" ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก โรงเรียนมีการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพที่บกพร่องในเรื่องห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ไม่เพียงพอและขาดความสะอาด และจัดระบบกำจัดขยะมูลฝอยไม่ได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งจากความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย พบว่า ห้องน้ำห้องส้วมของโรงเรียนไม่เพียงพอและขาดความสะอาด โรงเรียนจัดระบบกำจัดขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย เหตุที่เป็นเช่นนี้ เป็นเพราะว่าโรงเรียนมีสถานที่ค่อนข้างคับแคบ รวมทั้งมีนักเรียนจำนวนมาก และขาดงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการดูแลและบำรุงรักษาห้องน้ำห้องส้วมให้ได้อย่างเพียงพอกับจำนวนนักเรียน รวมถึงการจัดระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับห้องน้ำห้องส้วมและการจัดระบบกำจัดขยะมูลฝอยได้ค่อนข้างไม่ดีนัก

นอกจากนี้ โรงเรียนยังขาดน้ำดื่มน้ำใช้และระบบสาธารณูปโภค ขาดวัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ และอุปกรณ์ ขาดอาคารประกอบสำหรับการใช้งาน โรงอาหารค่อนข้างไม่สะอาดและไม่พอเพียง ไม่มีบริเวณให้นักเรียนและครูอาจารย์ได้พักผ่อนหย่อนใจยามว่าง อาคารเรียนอาคารประกอบและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ตั้งอยู่ในทิศทางที่ไม่เหมาะสม อาคารเรียนและห้องเรียนไม่พอเพียงกับจำนวนนักเรียน ห้องเรียนและอาคารเรียนค่อนข้างไม่สะอาด ถ่ายเทอากาศได้ไม่ดีเท่าที่ควร และมีแสงสว่างไม่เพียงพอ สนามกีฬาและสถานที่ออกกำลังกายไม่พอเพียงกับครูและนักเรียน โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้กับสิ่งรบกวนภายนอก เช่น เสียงดัง น้ำเน่าเสีย โรงงาน เป็นต้น ถนนและทางเดินเท้าในบริเวณโรงเรียนค่อนข้างไม่สะอาดและปลอดภัย

ส่วนการจัดสิ่งแวดล้อมทางวิชาการของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านวิชาการที่ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกได้อย่างไม่เต็มที่เท่าที่ควร เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก การจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในกลุ่มสาระต่าง ๆ นั้น มีระยะเวลาจำกัดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ จึงทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกถึงความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มที่ นักเรียนบางคนไม่กล้าแสดงออกต่อหน้าเพื่อน ๆ และครูผู้สอน และอีกสาเหตุที่สำคัญ คือ ในบางช่วงเวลาที่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตรงกับกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนาหรือกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชน ทำให้การจัดการเรียนรู้

ไม่เป็นไปตามที่ครูผู้สอนได้วางแผนและกำหนดไว้ จึงทำให้ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุที่กลัวว่าจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ทันตามกำหนดการจัดการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกถึงความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยขาดการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน โรงเรียนขาดสื่อวัตกรรมการเรียนโดยีและอุปกรณ์การเรียนการสอน ครูผู้สอนขาดการเอาใจใส่ให้นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนขาดความหลากหลาย ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสไปเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน และโรงเรียนมีป้ายนิเทศทั้งในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนไม่เพียงพอกับการเรียนรู้ของนักเรียน

สำหรับการจัดสิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการที่ขาดการบริหารงานที่โปร่งใสในทุกขั้นตอน และไม่สามารถชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างชัดเจน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากการบริหารจัดการเป็นเรื่องที่ดำเนินการจัดการโดยผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการ

สถานศึกษา ซึ่งนักเรียน ครูผู้สอน และผู้ปกครองเครือข่ายโดยส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสได้ร่วมบริหารและรับทราบการจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลทำให้การชี้แจงขั้นตอนในการบริหารจัดการงานต่าง ๆ ของโรงเรียนค่อนข้างไม่โปร่งใสและชัดเจนเท่าที่ควร นอกจากนี้ โรงเรียนยังขาดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ขาดการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ครูไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพเท่าที่ควร โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ค่อนข้างขาดความถูกต้อง ขาดความครบถ้วนและค่อนข้างไม่ทันต่อการใช้งาน บุคลากรทุกฝ่ายขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน และโรงเรียนขาดการประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกให้เข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธเนศ ขำเกิด ที่ได้ดำเนินการประเมินโครงการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน โดยใช้เทคนิคการวางแผนเป็นทีม เพื่อประเมินการจัดสภาพแวดล้อม 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ และด้านการบริหารการจัดการ โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานโครงการไว้ 3 ขั้นตอน คือ การกำหนดหลักสูตร การจัดอบรมทีมงานที่ประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และหัวหน้าหมวดวิชา และกำหนดรูปแบบการนำผลการอบรมไปใช้ในโรงเรียน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ก่อนการดำเนินการ ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนทุกด้านด้วยคะแนนร้อยละ 65.71 และหลังการดำเนินการร้อยละ 64.74 ก่อน

ดำเนินการครุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี ด้านกายภาพร้อยละ 64.74 การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการร้อยละ 68.08 การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารการจัดการ ร้อยละ 64.33 และหลังดำเนินการแต่ละด้านเป็นร้อยละ 75.56, 75.40 และ 75.10 ตามลำดับ และยังพบว่าโรงเรียนมีการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นทุกโรงเรียน และผลทางอ้อม ยังพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 16 โรงเรียน ทุกคนมีความเห็นว่า เทคนิคการวางแผนเป็นทีมเป็น เทคนิคที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนได้บังเกิดผลดี และทำให้บุคคลากรในโรงเรียนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ผลดังกล่าว เนื่องมาจากโรงเรียนได้ พัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมทั้งด้านทั่วไป ด้านวิชาการและด้านบริการอย่างต่อเนื่องและ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นอย่างดี จากเหตุและผลดังกล่าวทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้สภาพที่ดีขึ้น การศึกษาและการดำเนินการเป็นไปอย่างเป็นระบบ และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างดี

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรพล นุชงอน ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับการ บริหารงานและปัญหาในการบริหารงานอาคารสถานที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัด กรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานอาคารสถานที่ในโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน คือ การวางแผนการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมบริเวณโรงเรียน การบริหาร อาคารเรียน อาคารประกอบ และการรักษาความปลอดภัย การใช้และการบำรุงรักษาอาคาร สถานที่ โรงเรียน ส่วนใหญ่ยังดำเนินการบริหารงานอาคารสถานที่ได้ผลไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา และยังไม่ได้มาตรฐานดังที่คาดหวังไว้ตามแนวนโยบายการปฏิรูป การศึกษา พ.ศ. 2539 – 2550 บัญญัติ 10 ประการ ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2539 และ เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2539 เกี่ยวกับการบริหารอาคารสถานที่ ปัญหาการ บริหารงานอาคารสถานที่ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้าง และการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรดูแลรักษาอาคารสถานที่ สภาพพื้นที่มี จำกัดไม่สามารถขยายหรือปรับปรุงได้ นอกจากนั้นจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ทำให้อาคาร สถานที่ไม่เพียงพอ

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีศิลป์ สารแสน ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียนด้านครูผู้สอนกับความพึงพอใจ ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัศึกษามีสภาพแวดล้อม ทางการเรียนในห้องเรียน ด้านครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี นักเรียนมีความพึงพอใจต่อ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียน ด้านความรู้และประสบการณ์การสอนของครูมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปคือ เทคนิคการสอนของครู ส่วนด้านการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนนั้น นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับปานกลางเท่านั้น โดยสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนในระดับสูงและมีทิศทางของความสัมพันธ์อยู่ในทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำรง อ่อนน้อม ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนดำเนินการทั้ง 4 ด้าน โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการดังนี้ 1) ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ถูกสุขลักษณะ คือ โรงเรียนจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อม 2) ด้านการเสริมสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมโรงเรียน ให้การยกย่องชมเชยบุคลากรและนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นด้านสิ่งแวดล้อม 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โรงเรียนจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในวันสำคัญและร่วมกันปลูกไม้ดอกไม้ประดับในโรงเรียน 4) ด้านการประสานงานและร่วมมือกับชุมชนพบว่า ผู้บริหารและบุคลากรให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ชุมชน สมาคม ดำเนินการรณรงค์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่วนที่ได้ดำเนินการ คือ การจัดทำแผนงานระยะยาว การปลูกต้นไม้ยืนต้น การจัดหาสื่อ โปสเตอร์ สไลด์ วิดีโอ หนังสือ เอกสารวารสารต่าง ๆ ไว้เพิ่มพูนความรู้ การนำผลการประเมินการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ไม่ได้ประสานงานกับชุมชนเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียนและชุมชน สำหรับปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ ขาดงบประมาณและขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าความคิดเห็นของนักเรียน ครูและผู้ปกครองเครือข่าย มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่ามีนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย มีบทบาทหน้าที่ที่เกื้อหนุนต่อสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของสถานศึกษาที่มีส่วนช่วยสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน บุคคลเหล่านี้มีมุมมองในการดูแลและสังเกตความเปลี่ยนแปลงที่คล้าย ๆ กันอย่างตรงตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สิริ รอดอิว ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับผลการทดลองและประเมินผลการนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในลักษณะโครงการนำร่องจำนวน 5 โรงเรียน โดยใช้ CIPP Model เป็นรูปแบบสำหรับการประเมินผลกระบวนการตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปเป็นภาพรวมได้ดังนี้ ผลการปฏิบัติหลังดำเนินการการนำ

มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาสูงกว่าก่อนดำเนินการในทุกด้าน ส่วนการประเมินผลการปฏิบัติตามขั้นตอนของการนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 41001 มาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา ปรากฏว่าผ่านการประเมินในระดับดีมาก และผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และหรือกรรมการโรงเรียน มีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 41001 มาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน คือ มีความเห็นด้วยที่โรงเรียนนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 41001 มาใช้ในโรงเรียน และเห็นว่าเป็นโครงการที่มีประโยชน์ในการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้ตระหนักและระมัดระวังที่จะไม่สร้างมลภาวะที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรลักษณ์ สว่างศรี ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นในการนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม : ISO 14001 มาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา โครงการนำร่อง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมในด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ในการเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนสองกลุ่มการวิจัยไม่แตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน และผลการเรียนรู้ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า ด้านทักษะพิสัยไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" ตามความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่าย ต้องการให้โรงเรียนมีสภาพการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพอยู่ในสภาพที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น ควรอยู่ในพื้นที่ที่การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย ห่างจากสิ่งรบกวนภายนอก มีแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนหลากหลาย โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูและผู้ปกครอง โดยจัดให้มีทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกอาคาร ควรมีโรงอาหารสำหรับนักเรียนและห้องอาหารครูอย่างพอเพียง โดยอาหารต้องสะอาดถูกสุขลักษณะอนามัย และมีร้านอาหารให้นักเรียนเลือกรับประทานอย่างหลากหลาย เหตุที่นักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่ายต้องการอย่างนี้ อาจเนื่องมาจาก บุคคลเหล่านี้จะนำความช่วยเหลือจากชุมชนมาสู่การพัฒนาโรงเรียน ซึ่งการจัดสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพภายในสถานศึกษานั้น ถือว่าทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมและร่วมกันรับผิดชอบในการดูแล เพราะบรรยากาศในโรงเรียนเป็นภาพรวมของความรู้สึกที่บุคคลมีต่อโรงเรียน ถ้าโรงเรียนมีบรรยากาศที่ดีก็สามารถที่จะส่งผลให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองของโรงเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ความพอใจ อบอุ่นใจ รวมถึงความรู้สึกว่าตนเองเป็นเจ้าของ

ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจยากต่อการแบ่งประเภทได้ แต่เครื่องชี้วัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพที่ดี ได้แก่ การมีสภาพที่ใช้งานได้เสมอ มีความสะอาด สดชื่น ร่มรื่น สวยงาม มีการจัดตกแต่งบริเวณโรงเรียนด้วยไม้ดอกไม้ประดับหรือสิ่งอื่น ๆ มีที่เรียนที่พักผ่อน สถานที่นันทนาการ น้ำดื่ม น้ำใช้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนห้องต่าง ๆ มีการตกแต่งภายในให้ สวยงาม มีขนาดพื้นที่และแสงสว่างเพียงพอ มีการจัดวัสดุครุภัณฑ์ที่เพียงพอในการใช้งาน มี ผู้รับผิดชอบดูแลรักษา

สำหรับการจัดสิ่งแวดล้อมทางวิชาการนั้น นักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่ายให้ ความสำคัญในการจัดสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการภายในโรงเรียนสูงที่สุด โดยที่ครูควรเปิดโอกาส และส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดความสนใจ ทุก ศักยภาพ มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีจำนวนหนังสือและสื่อเทคโนโลยีพอเพียงกับความต้องการ ของนักเรียนและครู นักเรียนมีโอกาสไปแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนและต่างประเทศทุกภาค เรียน ควรมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ครูกับผู้ปกครอง และครูกับครู เหตุที่นักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่ายต้องการอย่างนี้ อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีบรรยากาศด้านวิชาการ โดยได้มีการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการบริการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนวิชาการต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา สดชื่น แจ่มใส มีความรู้สึกรักโรงเรียน รักครู รักเพื่อน และพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า อยากมาโรงเรียน พยายามขจัดบรรยากาศแห่งความกลัว ความหวาดผวา ความวิตกกังวล และการขู่เข็ญให้หมด ลึ้นไป

ส่วนการจัดสิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ นักเรียน ครู และผู้ปกครอง เครือข่ายต้องการให้โรงเรียนวางแผนและจัดตั้งคณะกรรมการในการบริหารงานและจัดการร่วมกัน เปิดโอกาสให้บุคลากรและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจวางแผนจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมร่วมกัน ควรสร้างวินัย ส่งเสริมความคิดความรู้สึกโดยคำนึงถึงหลัก มนุษยธรรม ควรเน้นความพึงพอใจมากกว่าการใช้คำสั่งควบคุมหรือกฎเกณฑ์ โดยยืดหยุ่นได้ ตามสถานการณ์ ควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนให้มากขึ้น ควร สนับสนุนด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานของบุคลากรอย่างเหมาะสม ควรมี การประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้มากขึ้น ครูควรได้รับสวัสดิการและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เช่น ส่งเสริมครูให้พัฒนาตนเอง โดยจัดให้มีการอบรมทั้งในและนอกสถานที่ ได้มีโอกาสศึกษาต่อ ศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศทุกปี จัดโครงสร้างการบริหารโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เหมาะสม กับความสามารถและความถนัดของบุคลากร และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมคิด

วางแผน และร่วมพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องให้อยู่ในระดับแนวหน้าของประเทศ และได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยราชการภายนอก เหตุที่นักเรียน ครู และผู้ปกครองเครือข่ายต้องการอย่างนี้ อาจเนื่องมาจาก บรรยากาศด้านการบริหารจัดการถือว่ามีความสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อการจัดบรรยากาศในทุก ๆ ด้าน เพราะถ้าการบริหารจัดการของโรงเรียนเอื้ออำนวยต่อการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีแล้ว ก็จะมีผลให้บรรยากาศของโรงเรียนน่าอยู่ น่าเรียน และได้รับความร่วมมือร่วมใจจากนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนทุกคน

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทวีศิลป์ สารแสน ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียนด้านครูผู้สอนกับความพึงพอใจของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัศึกษามีสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียน ด้านครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียน ด้านความรู้และประสบการณ์การสอนของครูมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปคือ เทคนิคการสอนของครู ส่วนด้านการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนนั้น นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับปานกลางเท่านั้น

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของดำรง อ่อนนวม ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนดำเนินการทั้ง 4 ด้าน โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการดังนี้ 1) ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ถูกสุขลักษณะ คือ โรงเรียนจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อม 2) ด้านการเสริมสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมโรงเรียนให้การยกย่องชมเชยบุคลากรและนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นด้านสิ่งแวดล้อม 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โรงเรียนจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในวันสำคัญและร่วมกันปลูกไม้ดอกไม้ประดับในโรงเรียน 4) ด้านการประสานงานและร่วมมือกับชุมชนพบว่าผู้บริหารและบุคลากรให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ชมรม สมาคม ดำเนินการรณรงค์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิลาวัลย์ บัวหุ้ง ที่ได้ทำการประเมินประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (โรงเรียนสตรีวิทยาและโรงเรียนสารวิทยา) เปรียบเทียบกับโรงเรียนที่ไม่มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (โรงเรียนหอวังและโรงเรียนเบญจมราชาลัย) ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบจำลองซิป (CIPP MODEL) จากการประเมินสภาวะแวดล้อมพบว่าโรงเรียนสตรีวิทยา และโรงเรียนสารวิทยาเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตชุมชนริมถนนใหญ่ที่มีการจราจรคับคั่ง

บริเวณที่ตั้งโรงเรียนมีปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อบุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนจึงได้พิจารณาว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาของคนทั้งประเทศ และต่อไปจะเป็นปัญหาของคนทั้งโลก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความตระหนักให้แก่เยาวชนเพื่อจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 41001) ซึ่งการดำเนินการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 41001) นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ที่จะอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมจากการเข้าร่วมกิจกรรมกับครู โดยโรงเรียนได้รับประโยชน์จากระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 41001) มากที่สุดคือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รองลงมาได้แก่ การป้องกันมลพิษ การสร้างภาพพจน์ของโรงเรียน การประหยัดค่าใช้จ่าย ส่วนในโรงเรียนหอวังและเบญจมราชาลัย ได้ดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม โดยจัดทำแผนและกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนซึ่งเป็นแผนเฉพาะกิจแต่ยังขาดการต่อเนื่องในการปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากข้อค้นพบและการอภิปรายผลดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้งานวิจัยนี้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากข้อค้นพบของการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปลัมภ์" ที่พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากยิ่งขึ้นและพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียน มีส่วนร่วมหรือได้ปฏิบัติตามบทบาทและขอบเขตที่กำหนด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการมีส่วนร่วมที่จะส่งผลกับการจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา
2. ควรศึกษารูปแบบหรือกระบวนการการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและพัฒนาองค์กรต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมวิชาการ. “แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมสถานศึกษาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและ

ค่านิยม.” เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา สร้างเครื่องมือวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา
วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความดีและความสุขของ
ผู้เรียน ระหว่างวันที่ 23 – 26 พฤษภาคม 2544 ณ โรงแรมกรุงศรีวิเวียร
พระนครศรีอยุธยา, 2544. (อัดสำเนา)

_____. รายงานผลการวิจัยการศึกษา วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมและค่านิยมของสถานศึกษา
ที่มีผลต่อการเรียนรู้ ความดี และความสุขของผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์เจริญผล, 2545.

กรมสามัญศึกษา. การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร :
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2531.

_____. การพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยใช้เทคนิคการวางแผนเป็นทีม
กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2532

_____. รายงานดำเนินงานโครงการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัด
กรมสามัญศึกษา ปีงบประมาณ 2537 – 2538. กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา,
2539.

_____. พื้นฐานความเกี่ยวข้องและจำเป็นของสิ่งแวดล้อมกับการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2541.

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. การจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร :
กรมวิชาการ, 2539.

เกษม จันท์แก้ว. วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : อักษรสยามการพิมพ์, 2530.

ชัยวัฒน์ สกฤณา. “การศึกษาสภาพสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจังหวัดพิษณุโลก.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2540.

ชาติชาย ศักดิ์คำดวง. “การศึกษาการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนจตุรพักตรพิมาน
รัชดาภิเษก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541.

ณัฐตรา แทนขำ. “การจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาดีเด่นระดับประถมศึกษา
ปีพุทธศักราช 2541.” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.

ณรงค์ กาญจนานนท์. รายงานการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนเทพศิรินทร์, 2536.

ณรงค์ ณ เชียงใหม่. สุขภาพสิ่งแวดล้อมชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2530.

ดำรง อ่อนน่วม. “การจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.

ทวีศิลป์ สารเสน. “ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนใน
ห้องเรียนด้านครูผู้สอนกับความพึงพอใจของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.

ทองคุณ หงส์พันธ์. คู่มือการพัฒนาสถานศึกษาด้านอาคารสถานที่. ม.ป.ท., 2540.

ธเนศ ขำเกิด. “การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน.” มิตรครู 31,
23 (ธันวาคม 2533) : 40 – 41.

_____. “การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน.” มิตรครู 32,
8 (เมษายน 2533) : 4 – 6.

_____. การพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยใช้เทคนิคการวางแผนเป็นทีม.
กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา, 2539.

บรรเลง รอดแดง. การพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสมุทรปราการ.
สมุทรปราการ : โรงเรียนสมุทรปราการ, 2539.

- ประจักษ์ พัฒนเจริญ. รายงานการวิจัยเรื่อง การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในเขตการศึกษา 7. พิษณุโลก : สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7, 2538.
- ประจวบ ชำนิประศาสน์. งานเกี่ยวกับบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน.
กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี), 2532.
- ปรีชา พัวนุกุลนนท์. รายงานการดำเนินงานพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
เชียงใหม่วิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. เชียงราย : โรงเรียนเชียงใหม่วิทยาคม, 2540.
- พ. โภทิทัฬหะ (นามแฝง). "มาสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนกันเถอ." มิตรครู 32,
1 (มกราคม 2533) : 33 – 35.
- พันธ์ศักดิ์ นิมพานิช. "การบริหารอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีพื้นที่จำกัดใน
กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- พิชญานันท์ คงทน. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก.
พิษณุโลก : คณะกรรมการวิจัยการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7,
2541.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นนทบุรี, 2540.
- ระวีวรรณ ชันธาโรจน์. "สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
กรุงเทพมหานคร เขตปทุมวัน." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- โรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุหวาดจวนอุปถัมภ์". คู่มือนักเรียนโรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุหวาด
จวนอุปถัมภ์". กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุหวาดจวนอุปถัมภ์",
2545.
- _____. แผนกลยุทธ์โรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุหวาดจวนอุปถัมภ์" ระยะปานกลาง
ปีงบประมาณ 2546 – 2550. กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนบางมดวิทยา "สี่สุหวาด
จวนอุปถัมภ์", 2546.
- _____. รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนบางมด
- วิทยา "สี่สุหวาดจวนอุปถัมภ์", 2547.

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี. รายงานการประเมินตนเอง. นนทบุรี : โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี, 2544.

_____. สารสนเทศ ปีการศึกษา 2546. นนทบุรี : โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี, 2546.

วันชัย ศิริวัฒนากุล. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสิ่งแวดล้อม การเรียนการสอน การบริหาร และกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร. พิจิตร : วิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร, 2538.

วินัย วีระพัฒนานนท์. กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2532.

วิลาวัลย์ บัวทุ่ง. “การประเมินประสิทธิผล การจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) ในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545.

สมควร ณ ตะกั่วทุ่ง. “รายงานการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมวิชาการ โรงเรียนวัดน้อย ในปีการศึกษา 2540 – 2542.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.

สิริ รอดอ้ว. “การนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543.

สุจินต์ สว่างศรี. “วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการนำระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9002 ไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2542.

สุรพล นุชงอน. “การบริหารงานอาคารสถานที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.

สมศรี ศักดิ์รุ่งพงศากุล. “การจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การพัฒนาโรงเรียนตามกรอบมาตรฐานสากล
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ , 2545.
- สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. รายงานสถานภาพสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, 2538.
- อนันต์ นามทองต้น. “บรรยากาศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2534.
- อรุณี ราชพัฒน์. “การจัดสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนในโครงการปฏิรูป
การศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

ภาษาต่างประเทศ

Ballantine, Jean H. The Sociology of Education : A Systematic Analysis. 3rd ed.

Englewood Cliffs : Prentice – Hall, 1993.

Best, John W. Research in Education. New Delhi : Prentice-Hall of India, 1970.

_____. Research in Education. 4th ed. Englewood Cliffs, New Jersey :

Prentice – Hall, 1981.

Bradley, Jenifer Cambell. “Experimental Evaluation of an Environmental Science

Curriculum and Its Effects on Texas Secondary School Students

Environmental Knowledge and Attitudes.” Dissertation Abstracts

International. 57(1 July) : 84 - A .

Burchett, Betly M. “A Descriptive Study of Fourth, Fifth and Sixth Grade Student Attitude

Related to Environment Problem.” Dissertation Abstracts International 32

(February 1972) : 4439.

Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological testing. 3rd ed. New York : Harper & Row

Publishers, 1978.

Derrah, Richard Floyd. “The Status of Environmental Education in The Secondary School

of The State of Maine.” Dissertation Abstracts International 56 (2 August

1995..) : 507 - A .

- Dyar, Nancy A. "Assessing the Environmental Attitude and Behaviors a Seventh Grade School Population." Dissertation Abstracts International 37 (1976) : 110 - 1A – 111 - A
- Fox, Robert S., and Herbert E Boies. School Climate Improvement : A Challenge to the School Administrator. Colorado : Phi Delta Kappa, 1973.
- Hoy, Wayne K., John C. Tarter, and Robert B. Kottkamp. Open Schools/Healthy School : Measuring Organizational Climate. Newbury Park : Sage Publications, Inc., 1991.
- Joiner, Lieutenant K. Flight. "Evaluating the Impact of Educational Computing on the Classroom Environment": A Literature Review.
[Http://www.Spirit.Net.Au/Acecg6/papers/joiner.Htm](http://www.Spirit.Net.Au/Acecg6/papers/joiner.Htm). April, 1996.
- Malone, Karen and Paul Tranter. "Children's Environmental Learning and the Use, Design and Management of School grounds." 13 (2), 2003. Retrieved from <http://Colorado.edu/journala/cye>.
- Managan, Miriam Gay. "The Impact of the Traditional Classroom Environment VS the Informal Classroom Environment on Creative Thinking Abilities." Masters Abstracts International 28 (Summer 1990) : 188.
- Owen, Robert G. Organizational Behavior in Education. 5th ed. New York : Prentice - Hall, 1995.
- Romine, Stephen. "Student and Faculty Perceptions of and Effective University Instructional Climates." The Journal of Educational Research 68 (December 1974) : 139 – 143.
- Seager, P.M. Proposed School Building Code for Thailand. Indiana : Indiana University, (1961) Abstracts.
- Walkorz, Vivan A. "A Study of Environmental Ecological Education Program in the Elementary Grades in Selected Cities of Illinois." Dissertation Abstracts International 35 (November 1972) : 1997 A.
- Yates, D.P. "Flexibility in School Plant Development and Utilization." Dissertation Abstracts International 29 (January 1969) : 2084 – A.

มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาคผนวก สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนนิเทศศาสตร์

เอกสารนี้ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเรื่องมีลิขสิทธิ์

(สำเนา)

ที่ ศธ.0520.203.2/0227

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
จ.นครปฐม 73000

26 มกราคม 2549

เรื่อง ขอลาขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายพนัส พัฒนรัฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายอำนวยการ เลิศรุ่งโรจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง
"ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา" สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากองเทพมหานคร เขต 3

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของ
เครื่องมือ เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ชวนชม ชินะดังกู

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะดังกู)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 034219136

FAX. 034219136

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. นายพนัส พัฒนรัฐ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ
โรงเรียนวัดนวลนรดิศ กรุงเทพมหานคร
วุฒិการศึกษาศ.ม. สาขาการบริหารการศึกษาศึกษา
2. นายกฤษพล ราชนิล ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมกรุงเทพมหานครเขต 3
วุฒิการศึกษาวท.ม. วิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม
3. นายไชยากาล เพชรชัด ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
วุฒิการศึกษาศษ.ม. หลักสูตรและการนิเทศ
4. นายรณชัย บุญลือ ตำแหน่ง ครู อันดับ คศ.2
โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษากศ.ม. การวัดผลการศึกษาศึกษา
5. นางสาวจันทร์ณี พลอยแก้ว ตำแหน่ง ครู อันดับ คศ.2
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยาพุทธมณฑล
วุฒิการศึกษากศ.ม. ภาษาไทย

มหาวิทยาลัยศิลปากร - สถาบันวิจัยสังคม

มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาคผนวก ข สงวนลิขสิทธิ์
เอกสารหนังสือขอทดลองเครื่องมือ

(สำเนา)

ที่ ศธ.0520.203.2/0285

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

จ.นครปฐม 73000

3 มีนาคม 2549

เรื่อง ขอดทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดรางบัว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายอานวย เลิศรุ่งโรจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำ
สารนิพนธ์เรื่อง "ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา" สังกัดหมวด
อุปกรณ์"

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นายอานวย
เลิศรุ่งโรจน์ ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในสถานศึกษาของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุง
แก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

ชวนชม ชินะตั้งกู

ฝ่ายธุรการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะตั้งกู)

โทร 034219136

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

FAX. 034219136

ภาควิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

เอกสารนี้ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(สำเนา)

ที่ ศธ.0520.107(นฐ) / 2203

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

30 มีนาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางมดวิทยา"สีสุกหवादจนวนอุปถัมภ์"

ด้วย นายอำนวยการ เลิศรุ่งโรจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์
เรื่อง "ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา"สีสุกหवादจนวนอุปถัมภ์"
มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน ในหน่วยงานของ
ท่าน เพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้ง คณะกรรมการ ครูผู้สอน ลูกจ้างสมาคมและมูลนิธิ ผู้ประกอบ
ร้านค้าทราบ เพื่อความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วันวิสา จิตวิตร)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ รักษาราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร.0-3424-3435 ,0-3421-8788

ปณิธานของบัณฑิตวิทยาลัย"มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนางานให้มีคุณภาพ"

มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาคผนวก ง สงวนลิขสิทธิ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์”
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3

แบบสอบถามฉบับนี้มีผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

2.1 ตัวแทนนักเรียน	จำนวน	300	ท่าน
2.2 ตัวแทนครูผู้สอนในสถานศึกษา	จำนวน	16	ท่าน
2.3 ตัวแทนผู้ปกครองเครือข่ายนักเรียน	จำนวน	30	ท่าน
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	5	ข้อ
ตอนที่ 2 ความพึงพอใจการจัดการสิ่งแวดล้อม			
ของโรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์”	จำนวน	43	ข้อ
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน			

ขอความกรุณาท่านได้โปรดให้ข้อมูลตามสถานภาพความเป็นจริงที่ปรากฏในสถานศึกษาและกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ เพราะข้อมูลที่สมบูรณ์เท่านั้น จึงจะสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษา และขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบทางลบต่อตัวท่าน หรือสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมแต่อย่างใด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ดีด้วยดีจากทุกๆท่าน

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายอำนาจ เลิศรุ่งโรจน์)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวน
อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

สถานภาพของท่าน	สำหรับผู้วิจัย
1. เพศ [] ชาย [] หญิง	[] 01
2. อายุ [] ไม่เกิน 20 ปี [] 21 – 30 ปี [] 31 – 40 ปี [] 41 – 50 ปี [] 51 – 60 ปี [] 60 ปีขึ้นไป	[] 02
3. ระดับการศึกษา [] ประถมศึกษา [] มัธยมศึกษาตอนต้น [] มัธยมศึกษาตอนปลาย [] อนุปริญญาหรือเทียบเท่า [] ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า [] ปริญญาโท	[] 03
4. ตำแหน่ง [] นักเรียน [] ครู [] ตัวแทนผู้ปกครองเครือข่าย	[] 04

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวน
อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3

ข้อที่	ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวน อุปถัมภ์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3	ระดับความพอใจ ต่อการจัดสิ่งแวดล้อม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	การจัดบริเวณโรงเรียนสะอาด ร่ม รื่น และสวยงาม			✓		

การแปลความหมาย

จากตัวอย่างแสดงว่าท่านมีความพอใจต่อการจัดบริเวณโรงเรียนสะอาด ร่มรื่น และ
สวยงาม ซึ่งเป็นสภาพปัจจุบันของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา"สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" โปรดพิจารณาการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบางมดวิทยา"สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจ ตามความคิดเห็นของท่าน หากท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน กรุณาเขียนข้อเสนอแนะของท่านลงในช่องข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อ ที่	ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวน อุปถัมภ์"	ระดับความพึงพอใจต่อการจัด สิ่งแวดล้อม					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ							
1.	ที่ตั้งของโรงเรียนมีความเหมาะสม การคมนาคมสะดวกและปลอดภัย						
2.	ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างจากสิ่งรบกวนภายนอก เช่น เสียงดัง น้ำเน่าเสีย โรงงาน						
3.	การจัดบริเวณโรงเรียนสะอาด ร่มรื่นและสวยงาม						
4.	มีน้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด พอเพียงและมีระบบสาธารณสุขปลอดภัยที่ดี						
5.	วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ และอุปกรณ์ ในโรงเรียนมีความพอเพียงและใช้การได้ดี						
6.	มีอาคารเรียนและห้องเรียนพอเพียงกับจำนวนนักเรียน						
7.	ห้องเรียนและอาคารเรียนมีความสะอาด การถ่ายเทอากาศดี มีแสงสว่างเพียงพอ						
8.	มีอาคารประกอบพอเพียงสำหรับการใช้งาน						
9.	อาคารเรียน อาคารประกอบและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ตั้งอยู่ในทิศทางที่เหมาะสม						
10.	โรงเรียนมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่ดี						
11.	มีบริเวณให้นักเรียนและครูได้พักผ่อนหย่อนใจยามว่าง						

ข้อ ที่	ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุทิวาจวน อุปลัมภ์”	ระดับความพึงพอใจ ต่อการจัดสิ่งแวดล้อม					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
12.	มีสนามกีฬาและที่ออกกำลังกายพอเพียงสำหรับ ครูและ นักเรียน						
13.	มีโรงอาหารที่สะอาดพอเพียงกับจำนวนบุคลากร และถูกสุขอนามัย						
14.	ถนนและทางเดินเท้าในบริเวณโรงเรียน มีความสะอาดปลอดภัย						
15.	มีห้องน้ำ ห้องส้วม พอเพียง สะอาดและ ถูกสุขลักษณะ						
สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ							
16.	ครูผู้สอนเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน						
17.	ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกอย่าง เต็มที่						
18.	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล						
19.	นักเรียนเลือกกิจกรรมการเรียนได้ตาม ความสามารถและความต้องการของตนเอง						
20.	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน อย่างหลากหลายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตาม ความสามารถที่เหมาะสมกับธรรมชาติและ ความต้องการของผู้เรียนอย่างเต็มที่						

ข้อ ที่	ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุทวารจวน อุปถัมภ์”	ระดับความพึงพอใจ ต่อการจัดสิ่งแวดล้อม					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
21.	มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเกิดประโยชน์ ต่อการเรียนรู้						
22.	โรงเรียนมีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีจำนวน หนังสือและสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายเพียงพอ กับความต้องการของนักเรียนและครูอาจารย์						
23.	นักเรียนมีโอกาสไปเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน						
24.	นักเรียนได้เรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริง						
25.	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนา ผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่าง ครบถ้วนทั้งดนตรี ศิลปะและกีฬา						
26.	ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน						
27.	โรงเรียนมีสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีและอุปกรณ์ การเรียนการสอนพอเพียง						
28.	โรงเรียนมีป้ายนิเทศทั้งในห้องเรียนและ บริเวณโรงเรียนเพียงพอ						
29.	โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสามารถทาง วิชาการของนักเรียนให้บุคคลและหน่วยงาน ภายนอกรับรู้						
สิ่งแวดล้อมทางการบริหารจัดการ							
30.	มีการจัดโครงสร้างการบริหารและบริหารงาน อย่างเป็นระบบโดยมีการปรับตัวอย่างยืดหยุ่น ตามสถานการณ์						

ข้อ ที่	ความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวน อุปถัมภ์”	ระดับความพึงพอใจ ต่อการจัดสิ่งแวดล้อม					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
31	ผู้มาติดต่องานที่โรงเรียนได้รับความสะดวก รวดเร็วและการต้อนรับที่ดี						
32	มีบรรยากาศแห่งการเอื้ออาทรและเป็นมิตรต่อกัน ทุกฝ่าย						
33.	โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง						
34.	ครูได้รับมอบหมายงานที่เหมาะสมกับ ความสามารถและความต้องการของตนเอง						
35.	ครูได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีความ เจริญก้าวหน้าในอาชีพอย่างเท่าเทียมกัน						
36.	มีการบริหารงานที่โปร่งใสในทุกขั้นตอนสามารถ ชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้						
37.	โรงเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริการที่ ถูกต้องครบถ้วนและทันต่อการใช้งาน						
38.	โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกมา ช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียน						
39.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง บุคลากรในโรงเรียนสม่ำเสมอ						
40.	โรงเรียนมีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี						
41.	บุคลากรในโรงเรียนยอมรับความสามารถของกัน และกัน						
42.	ผู้บริหารยอมรับทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของบุคลากร						
43.	บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โรงเรียน						

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อม

1. ด้านกายภาพ

.....
.....
.....
.....

2. ด้านวิชาการ

.....
.....
.....
.....

3. ด้านการบริหารจัดการ

.....
.....
.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ๑

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนลิขสิทธิ์

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
QA1	149.6800	452.7267	.2449	.8076
QA2	149.7200	458.6267	.0098	.8108
QA3	149.8400	449.3067	.3542	.7995
QA4	149.6800	434.1433	.6274	.7995
QA5	150.1200	445.9433	.4180	.8047
QA6	149.9600	434.7067	.6268	.7997
QA7	149.7600	434.1900	.6475	.7994
QA8	150.0400	441.7900	.5006	.8029
QA9	149.9200	444.7433	.4730	.8040
QA10	150.3600	439.9900	.4317	.8028
QA11	150.0800	441.2433	.4895	.8027
QA12	150.0400	443.3733	.4533	.8036
QA13	150.0000	448.0000	.3376	.8058
QA14	149.8800	443.5267	.4415	.8038
QA15	150.3600	451.8233	.2284	.8075
QA16	148.3600	315.9067	.2468	.9398
QA17	150.3200	439.1433	.6215	.8013
QA18	149.8400	427.8900	.8115	.7961
QA19	149.5200	454.5100	.1442	.8088
QA20	150.0800	446.3267	.4352	.8047
QA21	149.4800	455.0100	.1334	.8089
QA22	149.3600	458.7400	.0070	.8108
QA23	149.8400	444.6400	.4781	.8039

Item-total Statistics

	Scale	Scale	Corrected	Alpha
	Mean	Variance	Item-	
	If Item	if Item	Total	
	Deleted	Deleted	Correlation	
	Deleted	Deleted	Deleted	
QA24	149.8400	441.0567	.4841	.8027
QA25	149.8800	443.5267	.4143	.8040
QA26	149.8800	436.1100	.7086	.7998
QA27	150.0800	435.2433	.6615	.7997
QA28	149.9200	441.8267	.5275	.8027
QA29	150.0400	436.5400	.6181	.8004
QA30	149.9600	437.5400	.6650	.8005
QA31	149.5600	438.4233	.7910	.8005
QA32	149.6800	440.5600	.5945	.8020
QA33	149.7200	442.9600	.5073	.8032
QA34	149.7600	450.9400	.2714	.8070
QA35	149.6000	445.9167	.4381	.8045
QA36	149.8400	439.1400	.6655	.8012
QA37	149.7600	442.1900	.5256	.8029
QA38	149.6400	434.8233	.5870	.8000
QA39	150.0000	443.4167	.4483	.8037
QA40	149.6000	452.3333	.2458	.8075
QA41	150.0000	444.3333	.4529	.8040
QA42	149.8800	446.5267	.3537	.8052
QA43	149.9200	435.9933	.6646	.8000

Reliability Coefficients

N of Cases = 25.0

N of Items = 43

Alpha = .8095

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายอำนาจ เลิศรุ่งโรจน์
ที่ทำงาน	โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหवादจวนอุปถัมภ์" 12/6 หมู่ 3 ซอยวัดสีสุก แขวง บางมด เขต จอมทอง กรุงเทพมหานคร 10150
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2521	สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (พลศึกษา)
พ.ศ. 2545	ศึกษาต่อระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

22 มิถุนายน 2521	อาจารย์ 1 โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 10160
2 ตุลาคม 2539	อาจารย์ 2 โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 10160
1 พฤษภาคม 2543	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสวนบิณก้าแพงแสน ตำบลกระต๊อบ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
1 กันยายน 2543	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตำบลไร่ขิง อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม
2 กุมภาพันธ์ 2545	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหवादจวน อุปถัมภ์" เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร 10150